

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນາຖາວອນ

ປະທານປະເທດ

ເລກທີ **059** /ປປທ

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 28-01-2014

ລັດຖະດໍາລັດ
ຂອງປະທານປະເທດ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ກ່ຽວກັບການປະກາດໃຊ້ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການດໍາເນີນຄະດີເດັກ

- ອີງຕາມລັດຖະທໍາມະນູນ ແຫ່ງສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ໝວດທີ VI ມາດຕາ 67 ຂໍ້ 1;
- ອີງຕາມມະຕິຕົກລົງຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ, ສະບັບເລກທີ 019 /ສພຊ, ລົງວັນທີ 20 ທັນວາ 2013;
- ອີງຕາມສື່ໜັງສະເໜີຂອງຄະນະປະຈຳສະພາແຫ່ງຊາດ, ສະບັບເລກທີ 09 /ຄປຈ, ລົງວັນທີ 23/01/2014.

ປະທານປະເທດ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ອອກລັດຖະດໍາລັດ:

- ມາດຕາ 1. ປະກາດໃຊ້ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການດໍາເນີນຄະດີເດັກ.
- ມາດຕາ 2. ລັດຖະດໍາລັດສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດນັບແຕ່ມີລົງລາຍເຊັນເປັນຕົ້ນໄປ.

ປະທານປະເທດ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ

ຈຸມມາລີ ໄຊຍະສອນ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນາຖາວອນ

ສະພາແຫ່ງຊາດ

ເລກທີ **019** /ສພຊ

ມະຕິຕົກລົງ

ຂອງ

ສະພາແຫ່ງຊາດ ແຫ່ງ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ກ່ຽວກັບການຕົກລົງຮັບຮອງເອົາ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີເດັກ

ອີງຕາມມາດຕາ 53 ຂໍ້ 2 ຂອງລັດຖະທຳມະນູນ ແລະມາດຕາ 3 ຂໍ້ 1 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ສະພາແຫ່ງຊາດ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ກ່ຽວກັບສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງ ສະພາແຫ່ງຊາດ.

ພາຍຫຼັງທີ່ກອງປະຊຸມສະໄໝສາມັນ ເທື່ອທີ 6 ຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ ຊຸດທີ VII ໄດ້ຄົ້ນຄວ້າພິ ຈາລະນາຢ່າງກວ້າງຂວາງ ແລະ ເລິກເຊິ່ງ ກ່ຽວກັບເນື້ອໃນຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີ ເດັກ ໃນວາລະກອງປະຊຸມຕອນບ່າຍ ຂອງວັນທີ 20 ທັນວາ 2013

ກອງປະຊຸມໄດ້ຕົກລົງ:

ມາດຕາ 1 ຮັບຮອງເອົາກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີເດັກ ດ້ວຍຄະແນນສຽງເຫັນດີເປັນສ່ວນ ຫຼາຍ.

ມາດຕາ 2. ມະຕິຕົກລົງສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດນັບແຕ່ວັນລົງລາຍເຊັນເປັນຕົ້ນໄປ.

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 20 ທັນວາ 2013

ປະທານສະພາແຫ່ງຊາດ

ປາກີ ຢາທິຜູ້

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ສະພາແຫ່ງຊາດ

ເລກທີ 41 /ສພຊ

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 20 ທັນວາ 2013

ກົດໝາຍ
ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີເດັກ
ພາກທີ I
ບົດບັນຍັດທົ່ວໄປ

ມາດຕາ 1 ຈຸດປະສົງ

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ກຳນົດ ຫຼັກການ, ລະບຽບການ, ມາດຕະການ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ, ຕິດຕາມ ກວດກາ ການດຳເນີນຄະດີເດັກທາງດ້ານບໍລິຫານ ແລະ ຕາມຂະບວນການຍຸຕິທຳ ໃຫ້ຖືກ ຕ້ອງ, ຍຸຕິທຳ ເພື່ອປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງເດັກ ແນໃສ່ສຶກສາອົບຮົມ, ຊ່ວຍເຫຼືອເດັກ ໃຫ້ເຄົາລົບ ແລະ ປະຕິບັດກົດໝາຍ, ຈຳກັດ, ສະກັດກັ້ນການກະທຳຜິດຂອງເດັກ, ເຮັດໃຫ້ສັງຄົມ ມີຄວາມສະຫງົບ, ເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍ, ສ້າງເງື່ອນໄຂໃຫ້ເດັກ ໄດ້ຮັບການພື້ນຟູ, ປົວແປງທາງ ດ້ານຈິດໃຈ ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າສູ່ສັງຄົມ, ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພັດທະນາ ປະເທດຊາດ.

ມາດຕາ 2 ການດຳເນີນຄະດີເດັກ

ຄະດີເດັກ ແມ່ນ ຄະດີກ່ຽວກັບການກະທຳ ຫຼື ການເມີນເສີຍຂອງເດັກ ທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ ຕໍ່ລະບອບການເມືອງ, ເສດຖະກິດ ຫຼື ສັງຄົມ ຂອງ ສປປ ລາວ, ຕໍ່ກຳມະສິດຂອງ ລັດ, ລວມໝູ່ ແລະ ບຸກຄົນ, ຊີວິດ, ສຸຂະພາບ, ກຽດສັກສີ, ສິດ, ເສລີພາບ ຂອງພົນລະເມືອງ, ຄວາມສະຫງົບ ຂອງຊາດ, ຄວາມເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍຂອງສັງຄົມ ຊຶ່ງບົ່ງໄວ້ໃນກົດໝາຍອາຍາ ຫຼື ກົດໝາຍອື່ນ ຂອງ ສປປ ລາວ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໂທດທາງອາຍາ ແລະ ບັນຫາທາງແພ່ງທີ່ພົວພັນກັບເດັກ.

ການດຳເນີນຄະດີເດັກ ແມ່ນ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງ ໜ່ວຍໄກ່ເກ້ຍຄະດີເດັກຂັ້ນບ້ານ, ຫ້ອງ ການຍຸຕິທຳ ເມືອງ, ເທດສະບານ, ໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ, ໜ່ວຍງານໄອຍະການ

ເດັກ, ສານເດັກ, ຄະນະສານເດັກ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອື່ນ ເພື່ອສຶກສາອົບຮົມ, ຊອກໃຫ້ເຫັນການກະທຳ ຜິດຢ່າງຮີບດ່ວນ, ຄົບຖ້ວນ, ຮອບດ້ານ ແລະ ພາວະວິໄສ, ນຳເອົາເດັກກະທຳຜິດມາດຳເນີນຄະດີ ແລະ ຮັບປະກັນການປະຕິບັດກົດໝາຍຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແລະ ຍຸຕິທຳ ລວມເຖິງການເຄື່ອນໄຫວແກ້ໄຂ ຄະດີເດັກທາງດ້ານບໍລິຫານ.

ມາດຕາ 3 ການອະທິບາຍຄຳສັບ

ຄຳສັບທີ່ນຳໃຊ້ໃນກົດໝາຍສະບັບນີ້ ມີ ຄວາມໝາຍ ດັ່ງນີ້:

1. ເດັກ ໝາຍເຖິງ ບຸກຄົນທີ່ມີອາຍຸຕໍ່າກວ່າ ສິບແປດ ປີ;
2. ເດັກກໍ່ຄວາມເສັຍຫາຍ ໝາຍເຖິງ ເດັກໄດ້ກະທຳສິ່ງໃດສິ່ງໜຶ່ງທີ່ເຮັດໃຫ້ ບຸກຄົນ ອື່ນໄດ້ຮັບຄວາມເສັຍຫາຍ;
3. ເດັກທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໂທດທາງອາຍາ ໝາຍເຖິງ ເດັກທີ່ມີອາຍຸ ສິບຫ້າ ປີ ແຕ່ ບໍ່ເຖິງ ສິບແປດ ປີ ໃນເວລາກະທຳຜິດ;
4. ເດັກເປັນພະຍານ ໝາຍເຖິງ ເດັກທີ່ຮູ້ເຫັນເຫດການ ຊຶ່ງອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຮຽກມາ ໃຫ້ການ ເພື່ອເປັນຂໍ້ມູນໃນການດຳເນີນຄະດີ;
5. ເດັກຖືກເຄາະຮ້າຍ ໝາຍເຖິງ ເດັກທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍໂດຍກົງ ຕໍ່ຊີວິດ, ສຸຂະ ພາບ, ຈິດໃຈ, ກຽດສັກສີ, ສິດເສລີພາບ ຫຼື ຊັບສິນ ຈາກການກະທຳຂອງ ບຸກຄົນອື່ນ;
6. ສານ ໝາຍເຖິງ ສານເດັກ ແລະ ຄະນະສານເດັກ;
7. ສານເດັກ ໝາຍເຖິງ ສານສະເພາະ ທີ່ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນຢູ່ ແຂວງ, ນະຄອນ ຕາມກົດ ໝາຍວ່າດ້ວຍ ສານປະຊາຊົນ ທີ່ພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ກ່ຽວກັບເດັກກະທຳຜິດ ແລະ ການພິຈາລະນາບັນຫາທາງແພ່ງກ່ຽວກັບເດັກ;
8. ຄະນະສານເດັກ ໝາຍເຖິງ ຄະນະສານໜຶ່ງ ທີ່ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນຢູ່ ສານປະຊາຊົນພາກ ແລະ ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ເພື່ອພິຈາລະນາຄະດີ ກ່ຽວກັບເດັກ ເປັນຂັ້ນອຸທອນ ແລະ ຂັ້ນລົບລ້າງ;
9. ຄຳຕົກລົງຂອງສານ ໝາຍເຖິງ ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ, ຄຳຕັດສິນ ແລະ ຄຳພິພາກສາ ຂອງສານ;
10. ຜູ້ປົກປ້ອງ ໝາຍເຖິງ ບຸກຄົນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີເດັກ ເພື່ອປົກປ້ອງ ສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳ ຂອງຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ, ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ ຫຼື ຜູ້ຮັບ ຜິດຊອບທາງແພ່ງ ເຊັ່ນ ຜູ້ຕາງໜ້າຂອງອົງການຈັດຕັ້ງ, ວິສາຫະກິດ, ພໍ່ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ຍາດພີ່ ນ້ອງໃກ້ຊິດ, ທະນາຍຄວາມ, ຄູ, ອາຈານ;
11. ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ໝາຍເຖິງ ຜູ້ທີ່ຕ້ອງໄດ້ຮັບ ການແຕ່ງຕັ້ງ ຫຼື ມອບສິດ ໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນການດຳເນີນຄະດີເດັກ ເພື່ອປົກປ້ອງ ສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳ ຂອງເດັກ;
12. ໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ ໝາຍເຖິງ ໜ່ວຍງານຂອງອົງການສືບສວນ -ສອບສວນ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ຕຳຫຼວດ ເພື່ອເຮັດໜ້າທີ່ສະເພາະດຳເນີນຄະດີເດັກ;

13. ໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ ໝາຍເຖິງ ໜ່ວຍງານຂອງອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ເພື່ອເຮັດໜ້າທີ່ສະເພາະດຳເນີນຄະດີເດັກ;

14. ການສືບສວນ-ສອບຖາມ ໝາຍເຖິງ ການຊອກຫາຂໍ້ມູນ, ການເກັບກຳຫຼັກຖານ ແລະ ການເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງເດັກກະທຳຜິດ;

15. ການສຳພາດ ໝາຍເຖິງ ການເກັບກຳຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ ຫຼື ການເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງ ເດັກ ຖືກເຄາະຮ້າຍ, ເດັກເປັນພະຍານ ແລະ ເດັກພິການ;

16. ການກະທຳຜິດເປັນອາຈິນ ໝາຍເຖິງ ການກະທຳຜິດ ໃນສະຖານໃດໜຶ່ງ ແຕ່ ສີ່ຄັ້ງ ຂຶ້ນໄປ;

17. ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີ ໝາຍເຖິງ ຜູ້ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງກັບຄະດີ ແລະ ຜູ້ຖືກ ແຕ່ງຕັ້ງ, ຮຽກ ຫຼື ເຊີນໃຫ້ມາເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີເດັກ;

18. ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ໝາຍເຖິງ ບຸກຄົນທີ່ມີຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສົບການທາງດ້ານວິຊາສະ ເພາະໃດໜຶ່ງ ທີ່ຖືກຮັບຮູ້ຈາກສະຖາບັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຊຶ່ງສາມາດໃຫ້ຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງ ຕໍ່ບັນຫາທີ່ພົວ ພັນກັບວິຊາສະເພາະຂອງຕົນ;

19. ຜູ້ຊຳນານງານ ໝາຍເຖິງ ຜູ້ມີຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດໃນດ້ານໃດໜຶ່ງ ເພື່ອໃຫ້ຄຳ ເຫັນ ກ່ຽວກັບບັນຫາທີ່ອົງການດຳເນີນຄະດີເດັກ ໃຫ້ທຳການພິສູດ;

20. ສິດທິເດັກ ໝາຍເຖິງ ຄວາມຈຳເປັນ, ຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ສິດຂອງເດັກ ຊຶ່ງ ລັດ ແລະ ສັງຄົມ ຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່;

21. ໜ່ວຍໄກ່ເກ້ຍຄະດີເດັກຂັ້ນບ້ານ ໝາຍເຖິງ ຫົວໜ່ວຍການຈັດຕັ້ງຍຸຕິທຳຂັ້ນຮາກ ຖານ ທີ່ເຮັດໜ້າທີ່ປະນີປະນອມ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງຕ່າງໆທີ່ພົວພັນກັບເດັກ ແລະ ແກ້ໄຂຄະດີເດັກທີ່ບໍ່ຮ້າຍ ແຮງ ຊຶ່ງກົດໝາຍກຳນົດໂທດຕັດອິດສະລະພາບຕ່ຳກວ່າ ສາມປີ;

22. ຄະນະກຳມະການປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອເດັກ ໝາຍເຖິງ ການຈັດຕັ້ງທີ່ໄດ້ຮັບ ການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນຢູ່ ສູນກາງ, ແຂວງ, ນະຄອນ ແລະ ເມືອງ, ເທດສະບານ ໂດຍກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ ເພື່ອຕິດຕາມ, ກວດກາ, ຊຸກຍູ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອເດັກ;

23. ຕາໜ່າງປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອເດັກ ໝາຍເຖິງ ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບການແຕ່ງຕັ້ງໃຫ້ເປັນ ເຄືອຂ່າຍຂອງຄະນະກຳມະການປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອເດັກປະຈຳຢູ່ຂັ້ນ ບ້ານ ແລະ ຊຸມຊົນ;

24. ນັກສັງຄົມສົງເຄາະ ໝາຍເຖິງ ຜູ້ໄດ້ຮັບການແຕ່ງຕັ້ງ ຈາກອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຂອງລັດ ເພື່ອໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອເດັກກະທຳຜິດ, ເດັກເປັນພະຍານ ແລະ ເດັກຖືກເຄາະຮ້າຍ;

25. ນັກຈິດຕະວິທະຍາ ໝາຍເຖິງ ນັກວິຊາການ ທີ່ມີຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບສຸຂະພາບຈິດ;

26. ດູນພິນິດ ໝາຍເຖິງ ຄວາມໝັ້ນໃຈຂອງຜູ້ດຳເນີນຄະດີ ກ່ຽວກັບການຕີລາຄາຂໍ້ມູນ, ຫຼັກຖານໃນຄະດີເດັກ;

27. ຄຳຖາມແບບກົດດັນ ໝາຍເຖິງ ການຕັ້ງຄຳຖາມທີ່ມີລັກສະນະບັງຄັບ, ນາບຊູ່ ຊຶ່ງເປັນການແຕະຕ້ອງເຖິງກຽດສັກສີ ແລະ ຈິດໃຈຂອງເດັກເພື່ອໃຫ້ເດັກຍອມຮັບ;
28. ຄຳຖາມແບບຊົ່ນຳ ຫຼື ຄຳຖາມປິດ ໝາຍເຖິງ ການຕັ້ງຄຳຖາມທີ່ມີລັກສະນະເລົ່າ ເລື່ອງໄປກ່ອນ ຈຶ່ງຖາມເດັກວ່າ ແມ່ນ ຫຼື ບໍ່ແມ່ນ, ຮັບຮູ້ ຫຼື ບໍ່ຮັບຮູ້, ເຫັນ ຫຼື ບໍ່ເຫັນ;
29. ຄຳຖາມແບບຊັກຈູງ ໝາຍເຖິງ ການຕັ້ງຄຳຖາມທີ່ມີລັກສະນະ ຍົວະເຍົ້າ, ຈອບອອຍ ເພື່ອໃຫ້ເດັກມີທ່າອ່ຽງ ແລະ ໃຫ້ການໄປຕາມຈຸດປະສົງຂອງຜູ້ຖາມ;
30. ການເນີນເສີຍ ໝາຍເຖິງ ການບໍ່ກະທຳໃດໆ ເຊັ່ນ ການບໍ່ໃຫ້ຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອບຸກ ຄົນອື່ນ ໃນເວລາຕົກຢູ່ໃນໄພອັນຕະລາຍ ທັງໆທີ່ຜູ້ກ່ຽວມີຄວາມສາມາດຊ່ວຍເຫຼືອໄດ້;
31. ບຸກຄົນທີສາມ ໝາຍເຖິງ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນຄະດີ ເພື່ອປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງຕົນ ທີ່ຕິດພັນກັບຄະດີ ຊຶ່ງພວມຖືກພິຈາລະນາ;
32. ລະຫຼ່າຍ ໝາຍເຖິງ ການກະທຳຜິດທີ່ກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດໂທດຕຳນິວິຈານຕໍ່ໜ້າມະ ຫາຊົນ ຫຼື ໂທດປັບໃໝ;
33. ໂທສານຸໂທດ ໝາຍເຖິງ ການກະທຳຜິດທີ່ກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດໂທດດັດສ້າງໂດຍບໍ່ຕັດ ອິດສະລະພາບ ຫຼື ໂທດຕັດອິດສະລະພາບແຕ່ ສາມເດືອນ ຫາ ສິບປີ ພ້ອມທັງໂທດປັບໃໝ;
34. ຄະຣຸໂທດ ໝາຍເຖິງ ການກະທຳຜິດທີ່ກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ແຕ່ ຫ້າປີຂຶ້ນໄປ ຫາ ຕະຫຼອດຊີວິດ ພ້ອມທັງໂທດປັບໃໝ ແລະ ໂທດປະຫານຊີວິດ;
35. ການກະທຳຜິດບໍ່ຮ້າຍແຮງ ໝາຍເຖິງ ການກະທຳຜິດທີ່ບໍ່ມີຄວາມເສັຍຫາຍຫຼວງ ຫຼາຍ ຫຼື ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ຊີວິດ ສຸຂະພາບຂອງບຸກຄົນໃດໜຶ່ງ;
36. ຜູ້ປົກຄອງເດັກ ໝາຍເຖິງ ຜູ້ທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ເດັກ ຄືກັນກັບພໍ່ແມ່ຂອງເດັກ;
37. ຮອບດ້ານ ໝາຍເຖິງ ການດຳເນີນຄະດີ ຕ້ອງຊອກຫາຫຼັກຖານ ທັງຜູກມັດ ແລະ ແກ້ ມັດ;
38. ຄົບຖ້ວນ ໝາຍເຖິງ ການດຳເນີນຄະດີ ນອກຈາກມີ ສີ່ ອົງປະກອບຂອງການກະທຳ ຜິດ ແລ້ວ ຍັງຕ້ອງຊອກຫາສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ມີການຫຼຸດຜ່ອນ ຫຼື ເພີ່ມຄວາມຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາຕື່ມ ອີກ;
39. ນິຕິທຳ ໝາຍເຖິງ ການເຄົາລົບ ແລະ ປະຕິບັດກົດໝາຍ ຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແລະ ເຂັ້ມ ງວດ.

ມາດຕາ 4 ມະໂຍບາຍຂອງລັດກ່ຽວກັບວຽກງານດຳເນີນຄະດີເດັກ

ລັດ ສ້າງເງື່ອນໄຂສະດວກ ໃຫ້ແກ່ການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານດຳເນີນຄະດີເດັກ ດ້ວຍການ ວາງມະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ, ລະບຽບການ, ການສະໜອງງົບປະມານ, ການປະກອບບຸກຄະລາກອນ, ພາຫະນະ, ອຸປະກອນ, ເຕັກນິກ ແລະ ການກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ເຊັ່ນ ສ້າງຕັ້ງສູນຝຶກອົບຮົມ ສຳລັບເດັກກະທຳຜິດ ຕາມຄວາມເໝາະສົມ ໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມຊ່ວຍເຫຼືອຂອງ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກ

ຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການດຳເນີນຄະດີເດັກມີຄວາມ ວ່ອງໄວ, ໂປ່ງໃສ, ຖືກຕ້ອງຕາມ ກົດໝາຍ, ຮັບປະກັນຄວາມຍຸຕິທຳ, ຈຳກັດ ແລະ ສະກັດກັ້ນການກະທຳຜິດຂອງເດັກ.

ລັດ ເອົາໃຈໃສ່ ສົ່ງເສີມການໂຄສະນາ ເຜີຍແຜ່ກົດໝາຍ ໃຫ້ພົນລະເມືອງ ຮູ້, ເຂົ້າໃຈ, ມີ ສະຕິເຄົາລົບ ແລະ ປະຕິບັດກົດໝາຍ, ປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອ ເດັກກະທຳຜິດ, ເດັກຖືກເຄາະ ຮ້າຍ ແລະ ເດັກເປັນພະຍານ ເພື່ອຮັບປະກັນສິດ ຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດຂອງເດັກ.

ມາດຕາ 5 ຄວາມຈຳເປັນໃນການແກ້ໄຂຄະດີເດັກ

ລັດ ແລະ ສັງຄົມ ເຫັນຄວາມຈຳເປັນ ໃນການແກ້ໄຂຄະດີເດັກ ເພື່ອປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດຂອງເດັກ. ການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕ້ອງແກ້ໄຂດ້ວຍວິທີການທີ່ເໝາະສົມ ໂດຍ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບລະບຽບກົດໝາຍ ແລະ ສົນທິສັນຍາ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ.

ມາດຕາ 6 ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ການດຳເນີນຄະດີອາຍາຕໍ່ເດັກຕົກໄປ

ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ການດຳເນີນຄະດີອາຍາຕໍ່ເດັກຕົກໄປ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ຂາດເຫດການຂອງການກະທຳຜິດທາງອາຍາ;
2. ຂາດອົງປະກອບຂອງການກະທຳຜິດທາງອາຍາ;
3. ໝົດອາຍຸຄວາມໃນການຮ້ອງຟ້ອງທາງອາຍາ;
4. ມີການໄກ່ເກ້ຍ ແລະ ສຶກສາອົບຮົມເດັກກະທຳຜິດແລ້ວ ໃນຄະດີທີ່ກົດໝາຍກຳນົດ ໂທດຕັດອິດສະລະພາບຕໍ່າກວ່າສາມປີ ແລະ ເປັນການກະທຳຜິດທີ່ບໍ່ເປັນອັນຕະລາຍຮ້າຍແຮງຕໍ່ສັງ ຄົມ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍອາຍາ ແລະ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະ ໂຫຍດຂອງເດັກ;
5. ຂາດການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ຫຼື ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ຖອນຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ໃນ ກໍລະນີການກະທຳຜິດທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງມີຄຳຮ້ອງຟ້ອງຂອງຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດ ໝາຍອາຍາ;
6. ມີການເສັຍຊີວິດຂອງເດັກກະທຳຜິດ ຍົກເວັ້ນກໍລະນີ ການເສັຍຊີວິດ ໃນເວລາດຳເນີນ ຄະດີຢູ່ສານ;
7. ມີຄຳສັ່ງຊັດມັງນ ຫຼື ມີຄຳຕັດສິນຂອງສານທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດແລ້ວ ກ່ຽວກັບຄະດີ ດຽວກັນ.

ມາດຕາ 7 ການປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງເດັກ

ໃນທຸກຂັ້ນຕອນຂອງການດຳເນີນຄະດີນັ້ນ ເດັກຕ້ອງໄດ້ຮັບ ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານກົດ ໝາຍ, ການປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດ ຈາກການທຳຮ້າຍຮ່າງກາຍ, ການທໍລະມານ, ການ

ບັງຄັບນາບຊູ່, ການລະເມີດກຽດສັກສີ ຫຼື ຊັບສິນ ແລະ ການພິຈາລະນາຕັດສິນ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍ.

ການປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງເດັກ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:

1. ເຄົາລົບ ກຽດສັກສີ ແລະ ຄຸນຄ່າຂອງເດັກ;
2. ເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງເດັກ ບົນພື້ນຖານການຊຶ່ງຊາລະດັບອາຍຸ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງເດັກໃນການຈຳແນກຄວາມຖືກ-ຄວາມຜິດ;
3. ໃຫ້ ພໍ່ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງຂອງເດັກ ເຂົ້າຮ່ວມໃນທຸກຂັ້ນຕອນຂອງການດຳເນີນຄະດີ;
4. ຮັກສາຄວາມລັບຂອງເດັກ;
5. ສຳພາດເດັກ ທີ່ຖືກເຄາະຮ້າຍ, ເປັນພະຍານ ແລະ ເດັກພິການ ດ້ວຍຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ຖ້າມີຄວາມຈຳເປັນ.

ມາດຕາ 8 ການປົກປ້ອງຜູ້ດຳເນີນຄະດີເດັກ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ

ຜູ້ພິພາກສາ, ພະນັກງານໄອຍະການ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ພະນັກງານອື່ນຂອງອົງການດຳເນີນຄະດີເດັກ ລວມທັງ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍ ຈາກການຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ ຊີວິດ, ສຸຂະພາບ, ກຽດຊື່ສຽງ, ຊັບສິນສ່ວນຕົວ ຫຼື ຂອງຄອບຄົວ.

ມາດຕາ 9 ຂອບເຂດການນຳໃຊ້ກົດໝາຍ

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ນຳໃຊ້ສຳລັບການດຳເນີນຄະດີເດັກທີ່ມີການ ຮ້ອງຂໍ, ຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ແຈ້ງຄວາມ ຢູ່ ສປປ ລາວ.

ມາດຕາ 10 ການຮ່ວມມືສາກົນ

ລັດ ສິ່ງເສີມການພົວພັນຮ່ວມມື ກັບຕ່າງປະເທດ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ກ່ຽວກັບການດຳເນີນຄະດີເດັກ ດ້ວຍການແລກປ່ຽນ ບົດຮຽນ, ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ເຕັກໂນໂລຊີ, ຍົກລະດັບຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດ ໃຫ້ພະນັກງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ການປະສານງານ ແລະ ຍາດແຍ່ງການຊ່ວຍເຫຼືອ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບ ສັນຍາສາກົນ ແລະ ສົນທິສັນຍາ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ.

ພາກທີ II ຫຼັກການພື້ນຖານ

ມາດຕາ 11 ຫຼັກການພື້ນຖານໃນການດຳເນີນຄະດີເດັກ

ໃນການດຳເນີນຄະດີເດັກ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມຫຼັກການພື້ນຖານ ດັ່ງນີ້:

1. ການກະທຳຜິດຂອງເດັກ ທີ່ບໍ່ໃຫ້ດຳເນີນຄະດີທາງອາຍາ;
2. ການໄກ່ເກ້ຍ ຫຼື ການຕັດສິນຄະດີ;
3. ການບໍ່ໃຫ້ລ່ວງລະເມີດສິດ ແລະ ເສລີພາບຂອງເດັກ;
4. ການຮັບປະກັນສິດຂອງເດັກ ໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີ;
5. ການພິຈາລະນາຄ່າເສຍຫາຍໃນຄະດີເດັກ;
6. ການຮັກສາຄວາມລັບ;
7. ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງເດັກ ແລະ ພໍ່ແມ່ ຫຼື ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງເດັກ;
8. ການແຕ່ງຕັ້ງທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ.

ສຳລັບ ຫຼັກການ ນິຕິທຳ, ຄວາມສະເໝີພາບຕໍ່ໜ້າກົດໝາຍ ແລະ ສານ, ການສັນນິຖານ ວ່າເປັນຜູ້ບໍລິສຸດ, ການພິຈາລະນາຄະດີເປັນໝູ່ຄະນະ, ຄວາມເປັນເອກະລາດຂອງຜູ້ພິພາກສາ, ພາສາທີ່ໃຊ້ໃນການດຳເນີນຄະດີ, ການຂໍຖອນຕົວ ແລະ ການຄ້ານຕົວ, ການບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນການພິຈາລະນາຄະດີດຽວກັນ, ການດຳເນີນຄະດີຢ່າງຮອບດ້ານ, ຄົບຖ້ວນ ແລະ ພາວະວິໄສ, ການຮັບປະກັນສິດໃນການຮ້ອງຟ້ອງ ແລະ ການປະສານສົມທົບ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ແລະ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ.

ມາດຕາ 12 ການກະທຳຜິດຂອງເດັກ ທີ່ບໍ່ໃຫ້ດຳເນີນຄະດີທາງອາຍາ

ເດັກກະທຳຜິດທີ່ມີອາຍຸ ຕໍ່າກວ່າ ສິບແປດ ປີ ຫາກໄດ້ກໍ່ຄວາມເສຍຫາຍເລັກໜ້ອຍ ທີ່ ກົດໝາຍກຳນົດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ຕໍ່າກວ່າ ສາມ ປີ ແລະ ບໍ່ເປັນອັນຕະລາຍຮ້າຍແຮງຕໍ່ສິ່ງ ຄົມ ຊຶ່ງມີການຮັບສາລະພາບຂອງເດັກ ແລະ ການຍິນຍອມໃຫ້ໄກ່ເກ້ຍຂອງຄູ່ກໍລະນີ ຈະບໍ່ອະນຸ ຍາດໃຫ້ດຳເນີນຄະດີທາງອາຍາ.

ມາດຕາ 13 ການໄກ່ເກ້ຍ ຫຼື ການຕັດສິນຄະດີ

ໜ່ວຍໄກ່ເກ້ຍຄະດີເດັກຂັ້ນບ້ານ, ຫ້ອງການຍຸຕິທຳ ເມືອງ, ເທດສະບານ, ໜ່ວຍງານ ສືບສວນ-ສອບສວນ ຄະດີເດັກ, ໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ ຕ້ອງທຳການໄກ່ເກ້ຍ ແລະ ວາງມາດ ຕະການຕໍ່ເດັກ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 36 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ສຳລັບການກະທຳຜິດຂອງເດັກທີ່ມີໂທດຕັດອິດສະລະພາບແຕ່ ສາມປີ ຂຶ້ນໄປ ສາມາດ ໄກ່ເກ້ຍແຕ່ຄ່າເສັຍຫາຍທາງແພ່ງ, ສ່ວນວິທີການໄກ່ເກ້ຍນັ້ນ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດ ໝາຍວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ.

ມີແຕ່ສານເດັກ ຫຼື ຄະນະສານເດັກເທົ່ານັ້ນ ທີ່ມີສິດອຳນາດໃນການພິຈາລະນາຕັດສິນ.

ມາດຕາ 14 ການບໍ່ໃຫ້ລ່ວງລະເມີດສິດ ແລະ ເສລີພາບຂອງເດັກ

ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ກັກຕົວເດັກ ໂດຍບໍ່ມີຄຳສັ່ງຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວ ໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ.

ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ ຈັບຕົວ, ກັກຂັງ ຫຼື ກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ ໂດຍບໍ່ມີຄຳສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າ ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ຫຼື ສານ ບ່ອນການກະທຳຜິດເກີດຂຶ້ນ ເວັ້ນເສັຍແຕ່ການຈັບຕົວ, ການ ກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ ໃນກໍລະນີການກະທຳຜິດເຊິ່ງໜ້າ ຫຼື ຮີບດ່ວນເທົ່ານັ້ນ.

ບຸກຄົນທີ່ໄດ້ ກັກຕົວ, ຈັບຕົວ, ກັກຂັງ, ກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ ຫຼື ຕົວເດັກ ໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງ ຕາມກົດໝາຍ ຈະຖືກດຳເນີນຄະດີ ແລະ ຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາ ພ້ອມທັງໃຊ້ແທນຄ່າເສັຍຫາຍທີ່ ເກີດຂຶ້ນ.

ມາດຕາ 15 ການຮັບປະກັນສິດຂອງເດັກ ໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີ

ໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ, ໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ ແລະ ສານເດັກ ຫຼື ຄະນະສານເດັກ ຕ້ອງຮັບປະກັນສິດໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີ ເພື່ອປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບ ທຳຂອງເດັກ.

ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນຂອງເດັກ ມີສິດ ໂຕ້ແຍ່ງ, ໂຕ້ຖຽງ, ສະເໜີຫຼັກຖານ ລວມທັງ ເດັກຖືກກ່າວຫາ, ເດັກຖືກເຄາະຮ້າຍ ແລະ ເດັກເປັນພະຍານ ກໍມີສິດໃຫ້ຄຳຄິດເຫັນ ກ່ຽວກັບເຫດການທີ່ເກີດຂຶ້ນ ແລະ ຈະບໍ່ຖືກບັງຄັບໃຫ້ຊອກຫາຫຼັກຖານ ມາຢັ້ງຢືນຄວາມບໍລິສຸດຂອງ ຕົນ.

ມາດຕາ 16 ການພິຈາລະນາຄ່າເສັຍຫາຍໃນຄະດີເດັກ

ການພິຈາລະນາການໃຊ້ແທນຄ່າເສັຍຫາຍໃນຄະດີເດັກ ຕ້ອງດຳເນີນໄປພ້ອມກັນກັບການ ພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີທາງອາຍາ. ໃນກໍລະນີທີ່ສານ ຍັງບໍ່ສາມາດກຳນົດມູນຄ່າຄວາມເສັຍຫາຍໄດ້ ເຊັ່ນ ຄະດີອຸປະຕິເຫດ ຫຼື ເຮັດໃຫ້ບຸກຄົນອື່ນໄດ້ຮັບບາດເຈັບດ້ວຍຄວາມບໍ່ລະມັດລະວັງ ແລະ ຄະດີ ອື່ນ ຊຶ່ງຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍຍັງຕ້ອງສືບຕໍ່ປົ່ນປົວ ສານຈະພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີທາງອາຍາກ່ອນ, ສ່ວນ ການໃຊ້ແທນຄ່າເສັຍຫາຍທາງແພ່ງ ໃຫ້ດຳເນີນດ້ວຍການໄກ່ເກ້ຍ ຫຼື ການຕັດສິນຂອງສານ ດ້ວຍການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ເດັກເປັນຈຳເລີຍ ຫາກໄດ້ເສຍຊີວິດໃນເວລາດຳເນີນຄະດີຢູ່ສານ ໃຫ້ສານທຳ
ການພິຈາລະນາຄະດີຈົນເປັນທີ່ສິ້ນສຸດ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 17 ການຮັກສາຄວາມລັບ

ໃນທຸກຂັ້ນຕອນຂອງການດຳເນີນຄະດີເດັກ ບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕ້ອງໄດ້
ຮັກສາ ຄວາມລັບ ແລະ ປະຫວັດຜ່ານມາຂອງເດັກ.

ໃນການໄກ່ເກ້ຍ, ການສືບສວນ-ສອບຖາມ, ການສຳພາດ, ການໄຕ່ສວນໃນທີ່ປະຊຸມສານ
ຕ້ອງດຳເນີນຢ່າງປິດລັບ.

ມາດຕາ 18 ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງເດັກ ແລະ ພໍ່ແມ່ ຫຼື ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງເດັກ

ໃນທຸກຂັ້ນຕອນຂອງການດຳເນີນຄະດີເດັກ ຕ້ອງໃຫ້ມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງເດັກ, ພໍ່ແມ່, ຜູ້ປົກ
ຄອງ ຫຼື ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງເດັກ ເວັ້ນເສຍແຕ່ມີຂໍ້ສົງໄສວ່າບຸກຄົນເຫຼົ່ານີ້ ເປັນຜູ້ກະທຳຜິດ
ຕໍ່ເດັກ ຫຼື ກໍລະນີ ທີ່ເຫັນວ່າເດັກມີຄວາມກັງວົນ ຍ້ອນການເຂົ້າຮ່ວມຂອງບຸກຄົນດັ່ງກ່າວ.

ມາດຕາ 19 ການແຕ່ງຕັ້ງທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ

ໃນທຸກຂັ້ນຕອນຂອງການດຳເນີນຄະດີເດັກ ຕ້ອງມີທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ເພື່ອ
ຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານກົດໝາຍ. ຖ້າຫາກບໍ່ມີທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ອົງການທີ່ດຳເນີນຄະດີ
ນັ້ນ ຕ້ອງສະເໜີຕໍ່ສະພາທະນາຍຄວາມ ຫຼື ສະເໜີຕໍ່ອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອແຕ່ງຕັ້ງທະນາຍຄວາມ
ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນໂດຍໜ້າທີ່. ອົງການທີ່ໄດ້ຮັບຄຳສະເໜີນັ້ນ ຕ້ອງໄດ້ແຕ່ງຕັ້ງພາຍໃນກຳນົດ ສາມ
ວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄຳສະເໜີ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ພາກທີ III

ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ອົງການທີ່ມີສິດ ໃນການດຳເນີນຄະດີເດັກ

ໝວດທີ 1

ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີເດັກ

ມາດຕາ 20 ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີເດັກ

ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີເດັກ ມີ:

1. ເດັກ ຖືກເຄາະຮ້າຍ ຫຼື ເປັນພະຍານ;
2. ເດັກເປັນ ຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ, ຈຳເລີຍ, ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ;
3. ພໍ່, ແມ່ ຫຼື ຜູ້ປົກຄອງ;
4. ໂຈດ, ໂຈດທາງແພ່ງ;

5. ບຸກຄົນທີ່ສາມ;
6. ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ;
7. ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ;
8. ຜູ້ຊ່ວຍຊານ;
9. ຜູ້ຊຳນານງານ;
10. ຜູ້ແປພາສາ;
11. ນັກສັງຄົມສົງເຄາະ ຫຼື ນັກຈິດຕະວິທະຍາ;
12. ຜູ້ຕາງໜ້າ ແນວລາວສ້າງຊາດ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງສັງຄົມ;
13. ຄູ, ອາຈານ, ຜູ້ໃຊ້ວຽກ ຫຼື ຜູ້ໃຊ້ແຮງງານເດັກ.

ສິດ ແລະ ພັນທະ ຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ແຕ່ຂໍ້ 2 ຫາ 10 ເທິງນີ້ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງເດັກ ແລະ ລະບຽບກົດໝາຍອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 21 ເດັກ ຖືກເຄາະຮ້າຍ ຫຼື ເປັນພະຍານ

ເດັກ ຖືກເຄາະຮ້າຍ ຫຼື ເປັນພະຍານ ສາມາດເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ສະເໜີຄຳຄິດຄຳເຫັນ ຂອງຕົນໃນທຸກຂັ້ນຕອນຂອງການດຳເນີນຄະດີ ໂດຍມີພໍ່ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງ ເຂົ້າຮ່ວມນຳ.

ເດັກ ຖືກເຄາະຮ້າຍ ຫຼື ເປັນພະຍານ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ມີ ສິດ ດັ່ງນີ້:

1. ໄດ້ຮັບການເຄົາລົບທາງດ້ານກຽດສັກສີ ແລະ ຄຸນຄ່າຂອງມະນຸດ;
2. ອອກຄຳເຫັນ ຊຶ່ງຕ້ອງໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາ ບົນພື້ນຖານການຊຶ່ງຊາລະດັບອາຍຸ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງເດັກໃນການຈຳແນກຄວາມຖືກ-ຄວາມຜິດ;
3. ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກພໍ່ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງທາງກົດໝາຍ ໃນທຸກຂັ້ນຕອນຂອງການດຳເນີນຄະດີ ເພື່ອປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳຂອງເດັກ ລວມທັງ ການພົ້ນພູຮ່າງກາຍ ແລະ ຈິດໃຈ;
4. ໄດ້ຮັບການຮັກສາຄວາມລັບ ແລະ ຄວາມເປັນສ່ວນຕົວ;
5. ໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງຈາກການບັງຄັບ, ຂົ່ມຂູ່, ຈຳແນກ ຫຼື ອັນຕະລາຍທຸກຮູບແບບ ລວມທັງສະມາຊິກຄອບຄົວຂອງຕົນ;
6. ໄດ້ຮັບສິດອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການພັດທະນາ ແລະ ປົກປ້ອງແມ່ຍິງ ແລະ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ.

ມາດຕາ 22 ນັກສັງຄົມສົງເຄາະ ຫຼື ນັກຈິດຕະວິທະຍາ

ນັກສັງຄົມສົງເຄາະ ຫຼື ນັກຈິດຕະວິທະຍາ ສາມາດເຂົ້າຮ່ວມໃນທຸກຂັ້ນຕອນ ຂອງການດຳເນີນຄະດີເດັກ ເພື່ອປະຕິບັດ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອ ຊອກຫາບ່ອນພັກເຊົາແກ່ເດັກ;
2. ຊອກຫາພໍ່ແມ່ ຫຼື ຜູ້ປົກຄອງຂອງເດັກ;
3. ຊອກຫາສາເຫດ ສະພາບແວດລ້ອມຂອງເດັກ;
4. ພື້ນຟູດ້ານຈິດຕະສາດຂອງເດັກ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອເດັກ ໃນການກັບຄືນສູ່ຄອບຄົວ ແລະ ສັງຄົມ;
5. ຕິດຕາມເດັກ ຕາມການຕັດສິນຂອງສານ ຫຼື ຕາມມາດຕະການທີ່ໜ່ວຍໄກ່ເກ້ຍຄະດີເດັກຂຶ້ນບ້ານ ຫຼື ຫ້ອງການຍຸຕິທຳເມືອງ, ເທດສະບານ, ໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ ແລະ ໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ ວາງໃສ່ເດັກ;
6. ໃຫ້ຄຳປຶກສາແກ່ເດັກ, ຕິດຕາມ, ບຳບັດ ແລະ ພື້ນຟູ ທາງດ້ານຮ່າງກາຍ ແລະ ຈິດໃຈຂອງເດັກ;
7. ເຂົ້າຮ່ວມ ການສອບຖາມ, ການສຳພາດເດັກ ແລະ ການໄກ່ເກ້ຍຄະດີເດັກ;
8. ປະຕິບັດ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ ແລະ ຕາມການມອບໝາຍ.

ມາດຕາ 23 ຜູ້ຕາງໜ້າ ແນວລາວສ້າງຊາດ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງສັງຄົມ

ແນວລາວສ້າງຊາດ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງສັງຄົມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ສາມາດແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ຕາງໜ້າ ເຂົ້າຮ່ວມການແກ້ໄຂຄະດີເດັກ ໃນກໍລະນີທີ່ພົວພັນກັບການຈັດຕັ້ງຂອງຕົນ ຫຼື ເປັນຜູ້ປົກປ້ອງເດັກ.

ມາດຕາ 24 ຄູ, ອາຈານ, ຜູ້ໃຊ້ວຽກ ຫຼື ຜູ້ໃຊ້ແຮງງານເດັກ

ຄູ, ອາຈານ, ຜູ້ໃຊ້ວຽກ ຫຼື ຜູ້ໃຊ້ແຮງງານເດັກ ມີສິດເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີເດັກ ໃນຖານະເປັນ ພະຍານ, ຜູ້ປົກປ້ອງເດັກ ຫຼື ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ, ໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມືກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການສະໜອງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບເດັກເປັນ ຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ, ຈຳເລີຍ ຫຼື ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ, ພ້ອມກັນນັ້ນ ກໍມີພັນທະໃນການສຶກສາອົບຮົມ ແລະ ຕິດຕາມເດັກ ໃຫ້ກາຍເປັນພົນລະເມືອງດີ.

ມາດຕາ 25 ບຸກຄົນ ທີ່ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ເປັນຜູ້ຕາງໜ້າ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງເດັກ

ບຸກຄົນທີ່ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ເປັນຜູ້ຕາງໜ້າ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງເດັກ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ຜູ້ເຄີຍໄດ້ກະທຳຜິດຕໍ່ເດັກ;
2. ຜູ້ບໍ່ໄດ້ຮັບມອບສິດຢ່າງຖືກຕ້ອງ;

3. ຜູ້ບໍ່ມີຄວາມສາມາດທາງດ້ານການປະພຶດ;
4. ຜູ້ຮັບຜິດຊອບໃນການແກ້ໄຂ ຫຼື ດຳເນີນຄະດີເດັກ;
5. ຜູ້ຖືກຄັດຄ້ານ ຈາກເດັກ ຫຼື ຈາກບຸກຄົນອື່ນ.

ໝວດທີ 2

ອົງການທີ່ມີສິດໃນການດຳເນີນຄະດີເດັກ

ມາດຕາ 26 ອົງການທີ່ມີສິດແກ້ໄຂທາງດ້ານບໍລິຫານ

ອົງການທີ່ມີສິດແກ້ໄຂຄະດີເດັກທາງດ້ານບໍລິຫານ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ໜ່ວຍໄກ່ເກ້ຍຄະດີເດັກຂັ້ນບ້ານ;
2. ຫ້ອງການຍຸຕິທຳເມືອງ, ເທດສະບານ;
3. ໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ;
4. ໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ;

ສຳລັບ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງອົງການດັ່ງກ່າວ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 31, 32, 42, ແລະ 71 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 27 ອົງການທີ່ມີສິດອຳນາດໃນການດຳເນີນຄະດີເດັກ

ອົງການທີ່ມີສິດອຳນາດໃນການດຳເນີນຄະດີເດັກ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ;
2. ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ;
3. ສານເດັກ ແລະ ຄະນະສານເດັກ.

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ສ້າງຕັ້ງໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ ແລະ ໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ ໃນຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ ເພື່ອເຮັດໜ້າທີ່ດຳເນີນຄະດີເດັກສະເພາະ.

ພາກທີ IV

ຮູບການ ການແກ້ໄຂຄະດີເດັກ

ມາດຕາ 28 ຮູບການ ການແກ້ໄຂ

ການແກ້ໄຂຄະດີເດັກ ໃຫ້ດຳເນີນດ້ວຍ ສອງ ຮູບການ ດັ່ງນີ້:

1. ການແກ້ໄຂຄະດີເດັກທາງດ້ານບໍລິຫານ;
2. ການແກ້ໄຂຄະດີເດັກ ຕາມຂະບວນການຍຸຕິທຳ.

ມາດຕາ 29 ການແກ້ໄຂຄະດີເດັກທາງດ້ານບໍລິຫານ

ການແກ້ໄຂຄະດີເດັກທາງດ້ານບໍລິຫານ ແມ່ນ ການແກ້ໄຂດ້ວຍໜ່ວຍໄກ່ເກ້ຍຄະດີເດັກຂັ້ນບ້ານ, ຫ້ອງການຍຸຕິທຳເມືອງ, ເທດສະບານ ໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ ແລະ ໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ ສຳລັບຄະດີເດັກກະທຳຜິດ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 12 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ໃນກໍລະນີເດັກອາຍຸຕ່ຳກວ່າ ສິບຫ້າ ປີ ທີ່ໄດ້ກະທຳຜິດຢ່າງຮ້າຍແຮງ, ກະທຳຜິດເປັນອາຈິນ ຫຼື ມີການຈັດຕັ້ງເປັນກຸ່ມ ຫຼື ກະທຳຜິດໃນສະຖານຄະນຸໂທດນັ້ນ ໃຫ້ອົງການທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນວັກເທິງນີ້ ທຳການໄກ່ເກ້ຍ, ສຶກສາອົບຮົມ ພ້ອມທັງວາງມາດຕະການ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 36 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ການກະທຳຂອງເດັກ ທີ່ມີອາຍຸແຕ່ ສິບຫ້າ ປີຂຶ້ນໄປ ແລະ ມີອົງປະກອບຂອງການກະທຳຜິດທາງອາຍາຢ່າງຄົບຖ້ວນ ແຕ່ໄດ້ກໍ່ຄວາມເສັຍຫາຍຕ່ຳກວ່າ 500.000 ກີບ ໃຫ້ແກ້ໄຂທາງດ້ານບໍລິຫານ ຍົກເວັ້ນການກະທຳຜິດທີ່ບໍ່ເຂັດຫຼາຍ ຫຼື ເປັນອາຈິນ ຫຼື ການກະທຳຜິດອື່ນທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ ເຊັ່ນ ການຊົງຊັບ ໃຫ້ແກ້ໄຂ ຕາມຂະບວນການຍຸຕິທຳ.

ມາດຕາ 30 ການແກ້ໄຂຄະດີເດັກ ຕາມຂະບວນການຍຸຕິທຳ

ການແກ້ໄຂຄະດີເດັກຕາມຂະບວນການຍຸຕິທຳ ແມ່ນ ການດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບຖາມ, ການສຳພາດ, ການໄກ່ເກ້ຍ ກ່ຽວກັບການໃຊ້ແທນຄ່າເສັຍຫາຍທາງແພ່ງ, ການນຳໃຊ້ມາດຕະການຕ່າງໆ ຂອງໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ, ໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ ແລະ ການພິຈາລະນາຕັດສິນຂອງສານ.

ໝວດທີ 1

ການແກ້ໄຂຄະດີເດັກທາງດ້ານບໍລິຫານ

ມາດຕາ 31 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງໜ່ວຍໄກ່ເກ້ຍຄະດີເດັກຂັ້ນບ້ານ

ໜ່ວຍໄກ່ເກ້ຍຄະດີເດັກຂັ້ນບ້ານ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ໄກ່ເກ້ຍຄະດີເດັກກະທຳຜິດ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 29 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້;
2. ໄກ່ເກ້ຍບັນຫາທາງແພ່ງທີ່ພົວພັນກັບເດັກ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ;
3. ວາງມາດຕະການ ເພື່ອສຶກສາອົບຮົມ, ຕັກເຕືອນ ເດັກກະທຳຜິດ ແລະ ຊອກຫາວິທີການສະກັດກັ້ນ ການກະທຳຜິດຂອງເດັກ;

4. ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຜົນການໄກ່ເກ້ຍ, ຕິດຕາມ ຊຸກຍູ້ໃຫ້ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ໃຊ້ແທນຄ່າເສັຍຫາຍ;

5. ສົ່ງສຳນວນເອກະສານທີ່ໄດ້ໄກ່ເກ້ຍສຳເລັດແລ້ວ ໃຫ້ຫ້ອງການຍຸຕິທຳເມືອງ, ເທດສະບານ ເປັນຜູ້ເກັບຮັກສາໄວ້ ແລະ ສົ່ງຜົນການໄກ່ເກ້ຍດັ່ງກ່າວໃຫ້ໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ ເພື່ອຕິດຕາມການເຄື່ອນໄຫວຂອງເດັກ. ໃນກໍລະນີການໄກ່ເກ້ຍ ຫາກບໍ່ສຳເລັດ ກໍຕ້ອງສົ່ງໃຫ້ຫ້ອງການຍຸຕິທຳເມືອງ, ເທດສະບານ ທຳການໄກ່ເກ້ຍຕື່ມອີກ;

6. ຕິດຕາມ ຫຼື ປະສານສົມທົບກັບຕາໜ່າງປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອເດັກຂັ້ນບ້ານ ແລະ ອົງການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການຊ່ວຍເຫຼືອເດັກ ແລະ ສົ່ງເດັກກັບຄືນສູ່ຄອບຄົວ ແລະ ສັງຄົມ;

7. ປະຕິບັດ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ.

ໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ໄດ້ສ້າງຕັ້ງໜ່ວຍໄກ່ເກ້ຍຄະດີເດັກຂັ້ນບ້ານ ໃຫ້ໜ່ວຍໄກ່ເກ້ຍຂັ້ນແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບໄກ່ເກ້ຍ.

ມາດຕາ 32 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງຫ້ອງການຍຸຕິທຳເມືອງ, ເທດສະບານ

ໃນການໄກ່ເກ້ຍຄະດີເດັກ ຫ້ອງການຍຸຕິທຳເມືອງ, ເທດສະບານ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ດັ່ງນີ້:

1. ຊີ້ນຳທາງດ້ານວິຊາການ ຕໍ່ໜ່ວຍໄກ່ເກ້ຍຄະດີເດັກຂັ້ນບ້ານ;
2. ໄກ່ເກ້ຍ ແລະ ສຶກສາອົບຮົມ ເດັກກະທຳຜິດ ໃນຄະດີທີ່ສົ່ງມາຈາກໜ່ວຍໄກ່ເກ້ຍຄະດີເດັກຂັ້ນບ້ານ;
3. ຕິດຕາມ, ກວດກາ ການວາງມາດຕະການຕໍ່ເດັກກະທຳຜິດຂອງໜ່ວຍໄກ່ເກ້ຍຄະດີເດັກຂັ້ນບ້ານ;
4. ເກັບກຳສະຖິຕິ ແລະ ເກັບຮັກສາ ສຳນວນເອກະສານຂອງເດັກກະທຳຜິດ ທີ່ຮັບຈາກໜ່ວຍໄກ່ເກ້ຍຄະດີເດັກຂັ້ນບ້ານ ຫຼື ຕົນເອງເປັນຜູ້ໄກ່ເກ້ຍ;
5. ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຜົນການໄກ່ເກ້ຍ ຫຼື ຄຳຕົກລົງຂອງສານ ກ່ຽວກັບບັນຫາທາງແພ່ງໃນຄະດີເດັກ;
6. ປະຕິບັດ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ.

ໃນກໍລະນີ ບໍ່ສາມາດຕົກລົງ ຫຼື ໄກ່ເກ້ຍກັນໄດ້ ກ່ຽວກັບບັນຫາທາງແພ່ງນັ້ນ ຄູ່ກໍລະນີມີສິດຮ້ອງຟ້ອງຕໍ່ສານ.

ມາດຕາ 33 ຂັ້ນຕອນກະກຽມການໄກ່ເກ້ຍຄະດີເດັກ

ການກະກຽມການໄກ່ເກ້ຍຄະດີເດັກ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມຂັ້ນຕອນ ດັ່ງນີ້:

1. ມີຄຳຮ້ອງ, ຄຳສະເໜີເປັນລາຍລັກອັກສອນຂອງຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ ຫຼື ມີສຳນວນຄະດີທີ່ສົ່ງມາຈາກອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ. ໃນກໍລະນີມີ ການສະ

ເໝາະສົມ ເໝາະສົມ ເໝາະສົມ ອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກແລ້ວ ໃຫ້ຜູ້ສະເໜີນັ້ນເຊັນ ແລະ/ຫຼື ແປະ ໂປ່ມີໄວ້;

2. ປະກອບ ສຳນວນເອກະສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເຫດການຂອງຄະດີ;
3. ຄົ້ນຄວ້າເອກະສານ ເພື່ອກະກຽມໃຫ້ແກ່ການໄກ່ເກ້ຍ;
4. ກະກຽມຜູ້ໄກ່ເກ້ຍ, ກຳນົດ ວັນ ເວລາ, ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ສະຖານທີ່ໄກ່ເກ້ຍທີ່

ເໝາະສົມ;

5. ເຊັນຜູ້ກ່ຽວຂ້ອງເຂົ້າຮ່ວມການໄກ່ເກ້ຍ.

ການໄກ່ເກ້ຍຄະດີເດັກ ຕ້ອງດຳເນີນພາຍໃນ ສິບຫ້າ ວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງ ຫຼື ຄຳສະເໜີ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ມາດຕາ 34 ຫຼັກການ ການໄກ່ເກ້ຍຄະດີເດັກ

ໃນການໄກ່ເກ້ຍຄະດີເດັກ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມຫຼັກການ ດັ່ງນີ້:

1. ມີ ຂໍ້ມູນ, ຫຼັກຖານ ຮັດກຸມ, ໜັກແໜ້ນ ແລະ ຄົບຖ້ວນ;
2. ມີການຮັບສາລະພາບຂອງເດັກ ຕໍ່ການກະທຳຜິດຂອງຕົນ ແລະ ມີການຍິນຍອມ

ໃຫ້ໄກ່ເກ້ຍຂອງຄູ່ກໍລະນີ;

3. ມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງ ເດັກ, ພໍ່ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ;
4. ໃຫ້ຜູ້ໄກ່ເກ້ຍວາງຕົວເປັນກາງ;

5. ມີການຕົກລົງດ້ວຍຄວາມສະໝັກໃຈ ຂອງຄູ່ກໍລະນີ ໂດຍປາສະຈາກການບັງຄັບ, ນາບຊູ່ ຫຼື ໃຊ້ວິທີການອື່ນ ທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບລະບຽບກົດໝາຍ;

6. ວາງມາດຕະການຕໍ່ເດັກ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍ, ຮັບປະກັນ ສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳຂອງເດັກ;

ການໄກ່ເກ້ຍຢູ່ແຕ່ລະຂັ້ນ ສູງສຸດບໍ່ໃຫ້ເກີນ ສາມຄັ້ງ ແລະ ແຕ່ລະຄັ້ງ ທ່າງກັນບໍ່ໃຫ້ເກີນ ສິບວັນ.

ມາດຕາ 35 ວິທີການໄກ່ເກ້ຍຄະດີເດັກ

ຜູ້ໄກ່ເກ້ຍຄະດີເດັກ ຕ້ອງດຳເນີນຕາມວິທີການຕົ້ນຕໍ ດັ່ງນີ້:

1. ຊອກຮູ້ປະຫວັດ, ພຶດຕິກຳຜ່ານມາຂອງເດັກ, ສະພາບການດຳລົງຊີວິດຂອງຄອບ

ຄົວເດັກ;

2. ຊອກຮູ້ສາເຫດຕົ້ນຕໍທີ່ພາໃຫ້ເດັກກະທຳຜິດ ໂດຍເຈດຕະນາ ຫຼື ຮູ້ເທົ່າບໍ່ເຖິງການ;

3. ໃຊ້ວາຈາ ສຸພາບ, ອ່ອນໂຍນ ແລະ ນິ້ມນວນ;

4. ໃຊ້ຄຳເວົ້າທີ່ເຂົ້າໃຈງ່າຍ, ມີລັກສະນະເປັນກັນເອງ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ເດັກເກີດຄວາມຢ້ານ

ກົວ;

5. ສຶກສາອົບຮົມຄູ່ກໍລະນີໃຫ້ຮັບຮູ້ ເຂົ້າໃຈເຖິງເຫດການທີ່ເກີດຂຶ້ນ ແລ້ວໃຫ້ມີການປະນີປະນອມກັນ.

ນອກຈາກວິທີການທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຂ້າງເທິງນີ້ແລ້ວ ການດຳເນີນການໄກ່ເກ້ຍ ຍັງຕ້ອງປະຕິບັດ ຕາມລະບຽບການສະເພາະ.

ມາດຕາ 36 ການວາງມາດຕະການຕໍ່ເດັກ

ເມື່ອມີຂໍ້ມູນຫຼັກຖານວ່າເດັກເປັນຜູ້ກະທຳຜິດແລ້ວ ໃນເວລາໄກ່ເກ້ຍ ເຖິງວ່າມີການຕົກລົງ ຫຼື ບໍ່ຕົກລົງກັນກ່ຽວກັບບັນຫາທາງແພ່ງກໍຕາມ ອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 26 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຕ້ອງວາງມາດຕະການທີ່ເໝາະສົມ ໃສ່ເດັກ ດັ່ງນີ້:

1. ສຶກສາອົບຮົມໃຫ້ເດັກເຂົ້າໃຈຕໍ່ການກະທຳຜິດຂອງຕົນ;
2. ໃຫ້ໄປຂໍອະໄພນຳຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍດ້ວຍວິທີການອັນເໝາະສົມ;
3. ໃຊ້ແທນຄ່າເສັຍຫາຍທາງແພ່ງ ແຕ່ໃຫ້ພໍແມ່ ຫຼື ຜູ້ປົກຄອງ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບ;
4. ມອບໃຫ້ພໍ່ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນຜູ້ກ່າວເຕືອນ, ສຶກສາອົບຮົມ ແລະ ຕິດຕາມຢ່າງໃກ້ຊິດ;
5. ໃຫ້ເດັກ ເຂົ້າມາສະເໜີຕົວຕໍ່ ການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕາມວັນ ເວລາ ແລະ ສະຖານທີ່ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້;
6. ນຳໃຊ້ມາດຕະການອື່ນທີ່ເຫັນວ່າເໝາະສົມ ເຊັ່ນ ການອອກແຮງງານໃຫ້ສັງຄົມ ຕາມຄວາມເໝາະສົມກັບອາຍຸຂອງເດັກ.

ການວາງມາດຕະການໃສ່ເດັກນັ້ນ ບໍ່ໃຫ້ມີລັກສະນະເປັນການປະຈານ, ອອກແຮງງານໜັກ ຫຼື ອອກແຮງງານແບບເປີເປື້ອນ ຊຶ່ງຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງເດັກ ແລະ ບໍ່ໃຫ້ລະເມີດກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ແຮງງານ.

ມາດຕາ 37 ບົດບັນທຶກການໄກ່ເກ້ຍ

ການໄກ່ເກ້ຍຄະດີເດັກ ເຖິງວ່າຈະຕົກລົງກັນໄດ້ທັງໝົດ, ບາງສ່ວນ ຫຼື ບໍ່ສາມາດຕົກລົງກັນໄດ້ກໍຕາມ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ ຊຶ່ງມີຮ່າງແບບພິມສະເພາະ ໂດຍໃຫ້ມີ ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນຂອງຜູ້ໄກ່ເກ້ຍ; ຊື່, ນາມສະກຸນ ແລະ ທີ່ຢູ່ຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ເປັນຕົ້ນ ເດັກ, ພໍ່ແມ່, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກຄອງເດັກ, ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ ລວມທັງຜົນການໄກ່ເກ້ຍ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການວາງມາດຕະການໃສ່ເດັກ.

ຜູ້ໄກ່ເກ້ຍ ຕ້ອງອ່ານບົດບັນທຶກໃຫ້ຄູ່ກໍລະນີຟັງ ຫຼື ໃຫ້ຄູ່ກໍລະນີອ່ານບົດບັນທຶກນັ້ນເອງ ແລ້ວ ໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມລົງລາຍເຊັນ ແລະ/ຫຼື ແປະໂປ້ມີໄວ້ເປັນຫຼັກຖານ. ໃນກໍລະນີມີຮອຍລຶບ ຫຼື ຂີດຂ້າຂໍ້ຄວາມໃດໜຶ່ງນັ້ນ ໃຫ້ເຊັນ ຫຼື ແປະໂປ້ມີ ຮັບຮູ້ໃສ່ໜ້າແຖວນັ້ນໄວ້.

ບົດບັນທຶກການໄກ່ເກ້ຍ ຕ້ອງເຮັດເປັນສາມສະບັບ ໃຫ້ຄູ່ກໍລະນີຝ່າຍລະໜຶ່ງສະບັບ ແລະ ອີກສະບັບໜຶ່ງ ເກັບໄວ້ໃນສຳນວນ.

ສຳເນົາບົດບັນທຶກການໄກ່ເກ້ຍ ຂອງ ໜ່ວຍໄກ່ເກ້ຍຄະດີເດັກຂຶ້ນບ້ານ, ຫ້ອງການຍຸຕິທຳ ເມືອງ, ເທດສະບານ, ໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ ຕ້ອງສົ່ງໃຫ້ໜ່ວຍງານໄອຍະການ ເດັກ ເພື່ອຕິດຕາມ.

ມາດຕາ 38 ຜົນຂອງບົດບັນທຶກການໄກ່ເກ້ຍ

ບົດບັນທຶກການໄກ່ເກ້ຍຂອງ ອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 26 ຂອງ ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ມີຜົນໃຊ້ໄດ້ນັບແຕ່ວັນຄູ່ກໍລະນີລົງລາຍເຊັນເປັນຕົ້ນໄປ, ສຳລັບບົດບັນທຶກການ ໄກ່ເກ້ຍຢູ່ສານນັ້ນ ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ນັບແຕ່ວັນສານໄດ້ອອກຄຳສັ່ງປະຕິບັດຜົນການໄກ່ເກ້ຍ ເປັນຕົ້ນ ໄປ.

ຄູ່ກໍລະນີ ຝ່າຍທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມອັບປະໂຫຍດ ຈາກການບໍ່ປະຕິບັດຜົນຂອງການແກ້ໄຂທາງ ດ້ານບໍລິຫານ ມີສິດຮ້ອງຂໍຕໍ່ສານ ໃຫ້ພິຈາລະນາອອກຄຳຊີ້ຂາດ ເພື່ອບັງຄັບປະຕິບັດຜົນການໄກ່ເກ້ຍ ດັ່ງກ່າວ.

ເມື່ອໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງຂໍ ຂອງຄູ່ກໍລະນີແລ້ວ ສານຕ້ອງພິຈາລະນາອອກຄຳຊີ້ຂາດ ພາຍໃນ ສິບວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງຂໍເປັນຕົ້ນໄປ.

ໃນການພິຈາລະນາອອກຄຳຊີ້ຂາດນັ້ນ ສານຕ້ອງກວດເບິ່ງການດຳເນີນການໄກ່ເກ້ຍ ວ່າໄດ້ ປະຕິບັດຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍ ຫຼື ບໍ່. ຖ້າເຫັນວ່າຖືກຕ້ອງແລ້ວ ສານຕ້ອງອອກຄຳຊີ້ຂາດ ຍັ້ງຢືນເອົາ, ໃນກໍລະນີບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍ ສານກໍຈະອອກຄຳຊີ້ຂາດບໍ່ຍັ້ງຢືນ ແຕ່ຄູ່ກໍລະ ນີສາມາດຮ້ອງຟ້ອງທາງແພ່ງຕໍ່ສານເດັກ.

ຄຳຊີ້ຂາດຂອງສານ ມີຜົນບັງຄັບປະຕິບັດໃນທັນໃດ ແລະ ບໍ່ສາມາດຂໍອຸທອນໄດ້.

ຄຳທຳນຽມຂອງການໄກ່ເກ້ຍ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

ໝວດທີ 2

ການແກ້ໄຂຄະດີເດັກ ຕາມຂະບວນການຍຸຕິທຳ

ມາດຕາ 39 ເດັກກະທຳຜິດ

ເດັກກະທຳຜິດ ຊຶ່ງຕ້ອງດຳເນີນການແກ້ໄຂຕາມຂະບວນການຍຸຕິທຳ ແມ່ນ ເດັກທີ່ມີອາຍຸ ແຕ່ ສິບຫ້າປີ ຂຶ້ນໄປ ແຕ່ບໍ່ເຖິງ ສິບແປດປີ ຊຶ່ງມີການກະທຳ ຫຼື ການເມີນເສີຍ ທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ ຮ້າຍແຮງຕໍ່ສັງຄົມ ທີ່ກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດໂທດ ຕັດອິດສະລະພາບແຕ່ ສາມປີ ຂຶ້ນໄປ, ການກະທຳຜິດ ບໍ່ເຂັດຫຼາບ, ເປັນອາຈິນ ແລະ ມີອົງປະກອບການກະທຳຜິດທາງອາຍາ.

ມາດຕາ 40 ສິດຂອງເດັກທີ່ຖືກດຳເນີນຄະດີ

ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ເດັກເປັນຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ເປັນຈຳເລີຍ ມີ ສິດ ດັ່ງນີ້:

1. ໄດ້ຮັບຊາບຂໍ້ກ່າວຫາ ແລະ ສິດໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີ;
2. ໄດ້ຮັບການໄກ່ເກ້ຍກ່ຽວກັບຄຳເສັຍຫາຍທາງແພ່ງ;
3. ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານກົດໝາຍ ຈາກທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ;
4. ໃຫ້ພໍ່ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງ ເຂົ້າຮ່ວມໃນທຸກຂັ້ນຕອນຂອງການດຳເນີນຄະດີອາຍາ;
5. ໄດ້ຮັບການປະຕິບັດຢ່າງເໝາະສົມ ໃນທຸກຂັ້ນຕອນຂອງການດຳເນີນຄະດີ ໂດຍບໍ່ມີການບັງຄັບ ນາບຊູ່ ແລະ ການໃຊ້ຄຳເວົ້າທີ່ແຕະຕ້ອງເຖິງກຽດສັກສີຂອງເດັກ;
6. ໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ຈາກເຈົ້າໜ້າທີ່ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
7. ໄດ້ຮັບການຮັກສາຄວາມລັບກ່ຽວກັບປະຫວັດ ແລະ ຄວາມລັບສ່ວນຕົວຂອງຕົນ;
8. ໄດ້ຮັບສິດອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ.

ພາກທີ V

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ

ມາດຕາ 41 ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ

ເພື່ອຮັບປະກັນການປະຕິບັດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງຕົນ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ມີ ໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ ຊຶ່ງຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໂດຍກະຊວງປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ.

ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ ຕ້ອງແມ່ນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມສະເພາະ ກ່ຽວກັບການດຳເນີນຄະດີເດັກ.

ໂຄງປະກອບບຸກຄະລາກອນ ຂອງໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການຕ່າງໆ.

ມາດຕາ 42 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນ ຄະດີເດັກ

ໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ຮັບ ແລະ ບັນທຶກ ການຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ແຈ້ງຄວາມ;
2. ສະເໜີຂໍ້ຄຳສັ່ງເປີດ ຫຼື ບໍ່ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ສົ່ງສຳນືກຄຳສັ່ງດັ່ງກ່າວລາຍງານໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ;
3. ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ, ສືບສວນ-ສອບຖາມ, ສຳພາດ ແລະ ສະຫຼຸບຄະດີເດັກ ເພື່ອສົ່ງໃຫ້ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ;

4. ສະເໜີຂໍນຳໃຊ້ມາດຕະການສະກັດກັ້ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ ແລະ ລາຍງານເປັນລາຍລັກອັກສອນ ໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ;
5. ປະສານສົມທົບກັບອົງການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕາມການມອບໝາຍ;
6. ໄກ່ເກ້ຍ ແລະ ວາງມາດຕະການໃສ່ເດັກກະທຳຜິດຕາມມາດຕາ 36 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້;
7. ສະເໜີຂໍຄຳສັ່ງໂຈະ ຫຼື ຊັດມ້ຽນຄະດີ ຕໍ່ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລ້ວລາຍງານຕໍ່ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນໃນທັນໃດ;
8. ໄດ້ຮັບການບຳລຸງ ຫຼື ຍົກລະດັບວິຊາການ ກ່ຽວກັບການດຳເນີນຄະດີເດັກ;
9. ປະຕິບັດ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ.

ໝວດທີ 1

ການເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ

ມາດຕາ 43 ການເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ

ການເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ, ການປ່ຽນແປງ ຫຼື ເພີ່ມເຕີມ ຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ.

ມາດຕາ 44 ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ

ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ມີຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ ຂອງບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ກ່ຽວກັບການກະທຳຜິດຂອງເດັກ ຫຼື ການພົບເຫັນເດັກຖືກເຄາະຮ້າຍ;
2. ມີການເຂົ້າມອບຕົວຂອງເດັກກະທຳຜິດຕໍ່ໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ ຫຼື ໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ;
3. ພົບເຫັນຮ່ອງຮອຍການກະທຳຜິດຂອງເດັກ ຫຼື ເດັກຖືກເຄາະຮ້າຍ ໂດຍໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ ຫຼື ໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ;
4. ມີການຈັບຕົວ ກັກຕົວ ໃນກໍລະນີເຊິ່ງໜ້າ ຫຼື ຮີບດ່ວນ.

ໃນເວລາຄົ້ນຄວ້າ ພິຈາລະນາ ຄະດີຢູ່ສານ ຫາກພົບເຫັນຫຼັກຖານ ກ່ຽວກັບການກະທຳຜິດໃໝ່ ຕ້ອງສະເໜີໃຫ້ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເພີ່ມເຕີມ.

ມາດຕາ 45 ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ

ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ ກ່ຽວກັບການກະທຳຜິດທາງອາຍາຂອງເດັກ ຫຼື ການພົບເຫັນເດັກຖືກເຄາະຮ້າຍ ໃຫ້ແຈ້ງທາງປາກເປົ່າ ຫຼື ເຮັດເປັນລາຍລັກອັກສອນ ແລະ ໃຫ້ຍື່ນ ຫຼື ແຈ້ງ

ຕໍ່ໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ ຫຼື ໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ ຊຶ່ງຕ້ອງຮັບ ແລະ ພິຈາລະນາ ຕາມກຳນົດເວລາທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 48 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້. ສຳລັບ ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ ຂອງອົງການຈັດຕັ້ງ ຕ້ອງເຮັດເປັນລາຍລັກອັກສອນ.

ໃນກໍລະນີ ຜູ້ຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຜູ້ແຈ້ງຄວາມ ໄດ້ເຂົ້າມາດ້ວຍຕົນເອງ ຊຶ່ງບໍ່ແມ່ນກໍລະນີເຊິ່ງໜ້າ ຫຼື ຮີບດ່ວນ ພະນັກງານຜູ້ຮັບຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກເອົາຂໍ້ມູນກ່ຽວ ກັບປະຫວັດ, ສຳເນົາບັດປະຈຳຕົວ ຫຼື ສຳມະໂນຄົວ ຂອງຜູ້ຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຜູ້ແຈ້ງຄວາມ, ເນື້ອໃນ ຂອງຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ ແລ້ວ ໃຫ້ພະນັກງານ ແລະ ຜູ້ຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຜູ້ແຈ້ງຄວາມ ນັ້ນລົງລາຍເຊັນ.

ບົດບັນທຶກດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງເຮັດເປັນສອງສະບັບ ແລ້ວມອບສະບັບໜຶ່ງ ໃຫ້ຜູ້ຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຜູ້ ແຈ້ງຄວາມ, ສ່ວນອີກໜຶ່ງສະບັບ ໃຫ້ເກັບໄວ້ໃນສຳນວນຄະດີ.

ພະນັກງານຜູ້ຮັບຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງຊາບ ກ່ຽວກັບຄວາມຮັບຜິດຊອບຕາມກົດໝາຍ ໃນກໍລະນີທີ່ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງ ຄວາມນັ້ນ ຫາກບໍ່ມີມູນຄວາມຈິງ ຫຼື ເປັນການເທັດ.

ມາດຕາ 46 ການເຂົ້າມອບຕົວຂອງເດັກກະທຳຜິດ

ການເຂົ້າມອບຕົວຂອງເດັກກະທຳຜິດ ແມ່ນ ການເຂົ້າສະເໜີຕົວດ້ວຍຄວາມສະໝັກໃຈ ຂອງເດັກກະທຳຜິດ ເພື່ອລາຍງານ ກ່ຽວກັບການກະທຳຂອງຕົນ ຕໍ່ໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນ ຄະດີເດັກ ຫຼື ໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ.

ພະນັກງານຜູ້ຮັບການເຂົ້າມອບຕົວນັ້ນ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ ກ່ຽວກັບຊີວະປະຫວັດ ແລະ ຄຳໃຫ້ການຂອງຜູ້ເຂົ້າມອບຕົວ. ໃນກໍລະນີທີ່ຜູ້ກ່ຽວ ຫາກເຂົ້າມອບຕົວຕໍ່ອົງການອື່ນທີ່ບໍ່ມີສິດໃນການ ດຳເນີນຄະດີເດັກ ອົງການດັ່ງກ່າວຕ້ອງນຳສົ່ງເດັກນັ້ນ ໃຫ້ໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ ຫຼື ໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ ບ່ອນໃກ້ຄຽງໃນທັນໃດ.

ການເຂົ້າມອບຕົວຂອງເດັກກະທຳຜິດ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ພໍ່ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ, ການຈັດຕັ້ງ ຫຼື ອົງ ການປົກຄອງບ້ານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນທັນໃດ.

ມາດຕາ 47 ການພົບເຫັນຮ່ອງຮອຍການກະທຳຜິດ

ເມື່ອໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ, ໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ ຫາກພົບເຫັນ ຮ່ອງຮອຍການກະທຳຜິດຂອງເດັກ ຫຼື ເດັກຖືກເຄາະຮ້າຍ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ ກ່ຽວກັບສະພາບເຫດ ການທີ່ພົບເຫັນ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນໃນເບື້ອງຕົ້ນ ເພື່ອໃຊ້ເປັນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ການເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ.

ໃນກໍລະນີໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ ຫຼື ໜ່ວຍງານໄອຍາການເດັກ ໄດ້ເລີ່ມດຳເນີນແລ້ວ ຫາກເຫັນວ່າໃນເວລາກະທຳຜິດນັ້ນ ບຸກຄົນດັ່ງກ່າວມີອາຍຸຮອດ ສິບແປດປີ ແລ້ວ ກໍໃຫ້ສົ່ງສຳນວນຄະດີ ໄປຍັງອົງການສືບສວນ-ສອບສວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນຜູ້ດຳເນີນຕາມກົດໝາຍ.

ສຳລັບ ເດັກຖືກເຄາະຮ້າຍ ຫຼື ເດັກເປັນພະຍານ ໃຫ້ດຳເນີນຕາມມາດຕາ 50, 51 ແລະ 52 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ສຳລັບການ ຈັບຕົວ ກັກຕົວ ໃນກໍລະນີເຊິ່ງໜ້າ ຫຼື ຮີບດ່ວນນັ້ນ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ.

ມາດຕາ 48 ກຳນົດເວລາໃນການພິຈາລະນາ ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ

ໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ, ໜ່ວຍງານໄອຍາການເດັກ ຕ້ອງພິຈາລະນາຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ ບໍ່ໃຫ້ເກີນກຳນົດ ສາມວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ໃນກໍລະນີຄະດີມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກສັບສົນນັ້ນ ກຳນົດເວລາພິຈາລະນາ ບໍ່ໃຫ້ເກີນ ຫ້າວັນ ແລະ ຕ້ອງສະເໜີຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍາການປະຊາຊົນ ເພື່ອລົງຄຳເຫັນໃດໜຶ່ງ ດັ່ງນີ້:

1. ອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ;
2. ອອກຄຳສັ່ງບໍ່ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ;
3. ສົ່ງຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມໄປໃຫ້ອົງການທີ່ມີສິດພິຈາລະນາ.

ໃນການພິຈາລະນາ ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມນັ້ນ ກ່ອນຈະອອກຄຳສັ່ງເປີດ ຫຼື ບໍ່ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ພະນັກງານຜູ້ດຳເນີນ ສາມາດທວງເອົາຂໍ້ມູນຫຼັກຖານເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ຟັງຄຳອະທິບາຍ ທີ່ຈຳເປັນຈາກຜູ້ຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຜູ້ແຈ້ງຄວາມ ກໍໄດ້.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີຂໍ້ມູນຫຼັກຖານໜັກແໜ້ນ ກ່ຽວກັບການກະທຳຜິດ ກໍຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຖ້າບໍ່ມີຂໍ້ມູນຫຼັກຖານໜັກແໜ້ນ ຫຼື ມີສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ການດຳເນີນຄະດີອາຍາຕົກໄປ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າ ດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ກໍຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງບໍ່ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ.

ໝວດທີ 2

ວິທີການສືບສວນ-ສອບຖາມ ແລະ ການສຳພາດເດັກ

ມາດຕາ 49 ສະຖານທີ່ສືບສວນ-ສອບຖາມ ຫຼື ສຳພາດເດັກ

ການສືບສວນ-ສອບຖາມ, ການສຳພາດເດັກ ໃຫ້ດຳເນີນຢູ່ສະຖານທີ່ ທີ່ເໝາະສົມ ຫຼື ສະຖານທີ່ສະເພາະ ປາສະຈາກການລົບກວນ ແລະ ມີສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນມິດຕໍ່ເດັກ.

ມາດຕາ 50 ການນຸ່ງຖືໃນເວລາສືບສວນ-ສອບຖາມ ຫຼື ສຳພາດເດັກ

ໃນການສືບສວນ-ສອບຖາມ, ການສຳພາດເດັກນັ້ນ ພະນັກງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕ້ອງນຸ່ງເຄື່ອງສຸພາບ ບໍ່ໃສ່ເຄື່ອງແບບ ແລະ ບໍ່ຖືອາວຸດ ຍົກເວັ້ນການສືບສວນ-ສອບຖາມ ຫຼື ສຳພາດກັບທີ່ ໃນກໍລະນີເຊິ່ງໜ້າ ຫຼື ຮີບດ່ວນ ແຕ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ຄວນປົກປິດອາວຸດ ເພື່ອຫຼີກລ່ຽງຮູບການທີ່ເປັນການນາບຊູ່ເດັກ.

ມາດຕາ 51 ການສືບສວນ-ສອບຖາມເດັກ

ການສືບສວນ-ສອບຖາມເດັກ ທີ່ຖືກສົງໄສ, ຖືກຫາ, ເປັນຈຳເລີຍ ຕ້ອງໃຫ້ມີ ພໍ່ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ເຂົ້າຮ່ວມນຳທຸກຄັ້ງ.

ການສືບສວນ-ສອບຖາມເດັກນັ້ນ ຕ້ອງໃຊ້ຄຳຖາມທີ່ເຂົ້າໃຈງ່າຍ, ມີລັກສະນະເປັນກັນເອງ ໂດຍບໍ່ໃຫ້ເດັກເກີດຄວາມຢ້ານກົວ, ຫຼືກເວັ້ນ ຄຳຖາມແບບກົດດັນ, ແບບຊີ້ນຳ ຫຼື ຄຳຖາມປິດ, ຊັກຈູງ ແລະ ບໍ່ໃຫ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ, ບັງຄັບ, ນາບຊູ່, ທຸບຕີ, ທໍລະມານ ຫຼື ນຳໃຊ້ມາດຕະການອື່ນທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ.

ການສືບສວນ-ສອບຖາມເດັກແຕ່ລະຄັ້ງ ໃຫ້ມີການພັກຜ່ອນ ແຕ່ໃຊ້ເວລາລວມບໍ່ໃຫ້ເກີນເກົ້າສິບນາທີ, ຖ້າເດັກທີ່ຖືກສອບຖາມ ເປັນເພດຍິງ ຕ້ອງໃຫ້ເພດດຽວກັນເປັນຜູ້ສອບຖາມ ຫຼື ໃຫ້ມີເພດຍິງເຂົ້າຮ່ວມນຳ.

ໃນກໍລະນີເດັກຫຼາຍຄົນຮ່ວມກັນກະທຳຜິດນັ້ນ ໃຫ້ແຍກກັນສອບຖາມເທື່ອລະຄົນ ຖ້າວ່າຄຳໃຫ້ການຫາກບໍ່ກົງກັນ ກໍສາມາດສອບຖາມຊ້ອງໜ້າ.

ມາດຕາ 52 ການສຳພາດເດັກ

ການສຳພາດ ເດັກຖືກເຄາະຮ້າຍ ແລະ ເດັກເປັນພະຍານ ຕ້ອງດຳເນີນໂດຍພະນັກງານຂອງໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ ຫຼື ຂອງໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ ດ້ວຍການປະສານສົມທົບກັບນັກສັງຄົມສົງເຄາະ, ນັກຈິດຕະວິທະຍາ ຫຼື ຕາໜ່າງປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອເດັກ ຫຼື ຜູ້ຕາງໜ້າອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ໃນການສຳພາດ ເດັກຖືກເຄາະຮ້າຍ ແລະ ເດັກເປັນພະຍານ ຜູ້ສຳພາດ ຕ້ອງປະຕິບັດດັ່ງນີ້:

1. ໃຫ້ມີພໍ່ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ, ຜູ້ປົກປ້ອງ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຂົ້າຮ່ວມນຳ;
2. ໃຊ້ວິທີການທີ່ນັ້ນມນວນ ແລະ ເປັນມິດຕໍ່ເດັກ;
3. ໃຊ້ຄຳເວົ້າທີ່ເຂົ້າໃຈງ່າຍ ເໝາະສົມກັບອາຍຸ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງເດັກ ໃນການຈຳແນກຄວາມຖືກ-ຄວາມຜິດ;
4. ຕ້ອງດຳເນີນໃນສະຖານທີ່ເໝາະສົມ.

ມາດຕາ 53 ການເອົາຄຳໃຫ້ການ ຫຼື ການສຳພາດເດັກພິການ

ໃນການເອົາຄຳໃຫ້ການ ຫຼື ການສຳພາດເດັກພິການ ເປັນຕົ້ນ ເດັກທູໝວກ, ຕາບອດ, ປາກກີກ, ປັນຍາອ່ອນ, ເສຍຈິດ ຊຶ່ງບໍ່ສາມາດປະຕິບັດສິດຂອງຕົນໄດ້ນັ້ນ ຕ້ອງໃຫ້ມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງ ພໍ່ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ, ຄູ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ແລະ ໃຫ້ມີສະຖານທີ່ ທີ່ເໝາະສົມ.

ມາດຕາ 54 ການສືບສວນ-ສອບຖາມ ຫຼື ສຳພາດເດັກທີ່ບໍ່ມີຜູ້ປົກຄອງເຂົ້າຮ່ວມ

ໃນການສືບສວນ-ສອບຖາມ ຫຼື ສຳພາດເດັກທີ່ບໍ່ມີຜູ້ປົກຄອງ ເຂົ້າຮ່ວມ ເຊັ່ນ ເດັກຖືກປະລະ, ບໍ່ສາມາດຕິດຕໍ່ຫາພໍ່ແມ່ ຫຼື ຜູ້ປົກຄອງໄດ້ ຫຼື ບຸກຄົນດັ່ງກ່າວຢູ່ຫ່າງໄກ ບໍ່ສາມາດເຂົ້າຮ່ວມໄດ້ ຫຼື ປະຕິເສດການເຂົ້າຮ່ວມນັ້ນ ພະນັກງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕ້ອງພົວພັນກັບຍາດໃກ້ຊິດຂອງເດັກ ຫຼື ສະເໜີໃຫ້ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ປົກປ້ອງ ຫຼື ເຊີນຜູ້ຕາງໜ້າຕາໜ່າງປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອເດັກ ເຂົ້າຮ່ວມນຳ.

ມາດຕາ 55 ບົດບັນທຶກການສືບສວນ-ສອບຖາມ ຫຼື ສຳພາດເດັກ

ໃນການ ສືບສວນ-ສອບຖາມ ຫຼື ສຳພາດເດັກ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການຂອງເດັກ ຊຶ່ງມີເນື້ອໃນດັ່ງນີ້:

1. ວັນທີ, ເດືອນ, ປີ, ສະຖານທີ່, ເວລາ ເລີ່ມຕົ້ນ ແລະ ສິ້ນສຸດການສືບສວນ-ສອບຖາມ ຫຼື ການສຳພາດ;
2. ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ຕຳແໜ່ງ, ໜ້າທີ່, ບ່ອນປະຈຳການຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບຖາມ ຫຼື ສຳພາດ ແລະ ຜູ້ບັນທຶກ; ໃນກໍລະນີມີເຈົ້າໜ້າທີ່ເຂົ້າຮ່ວມຫຼາຍຄົນ ກໍຕ້ອງບອກຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ຕຳແໜ່ງ, ໜ້າທີ່, ບ່ອນປະຈຳການຂອງແຕ່ລະຄົນ;
3. ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ອາຍຸ, ສັນຊາດ, ອາຊີບ, ທີ່ຢູ່ ຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນການເອົາຄຳໃຫ້ການແຕ່ລະຄົນ, ສຳລັບເດັກ ຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ເປັນຈຳເລີຍນັ້ນ ໃຫ້ເອົາຊົວະປະຫວັດລະອຽດຂອງຜູ້ກ່ຽວ;
4. ຂໍ້ກ່າວຫາ;
5. ເນື້ອໃນຂອງການ ສືບສວນ-ສອບຖາມ ຫຼື ສຳພາດເດັກ.

ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ເຮັດບົດບັນທຶກແລ້ວ ຕ້ອງໃຫ້ຜູ້ໃຫ້ການອ່ານເອງ ຫຼື ໃຫ້ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງຂອງຜູ້ກ່ຽວ ອ່ານ ຫຼື ອ່ານໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວຟັງ ພ້ອມທັງຖາມຄຳເຫັນຂອງຜູ້ກ່ຽວ ແລ້ວຈຶ່ງໃຫ້ລົງລາຍເຊັນ ແລະ/ຫຼື ແປະໂປ້ມືໃສ່.

ຖ້າຫາກມີການຂີດຂ້າ ຫຼື ເພີ່ມເຕີມ ຂໍ້ຄວາມໃນບົດບັນທຶກນັ້ນ ກໍໃຫ້ລົງລາຍເຊັນຢັ້ງຢືນ, ສ່ວນຜູ້ໃຫ້ການນັ້ນ ຍັງຕ້ອງແປະໂປ້ມືໃສ່ຕໍ່ໜ້າແຖວບ່ອນມີການຂີດຂ້າ ຫຼື ເພີ່ມເຕີມອີກ.

ຖ້າບົດບັນທຶກນັ້ນ ຫາກມີຫຼາຍກວ່າໜຶ່ງໜ້າເຈ້ຍ ຕ້ອງໃຫ້ຜູ້ໃຫ້ການ ຫຼື ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງ ເຊັນ ແລະ/ຫຼື ແປະໂປ້ມີ ຍັງຢືນໄວ້ໃນແຕ່ລະໜ້າເຈ້ຍ.

ໃນກໍລະນີຜູ້ໃຫ້ການຫາກບໍ່ຍອມລົງລາຍເຊັນ ແລະ/ຫຼື ແປະໂປ້ມີ ກໍໃຫ້ໝາຍເຫດໄວ້ໃນ ຕອນທ້າຍຂອງບົດບັນທຶກ ແລ້ວລົງລາຍເຊັນຍັງຢືນໄວ້.

ບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ເຮັດເປັນ ສາມສະບັບ ແລ້ວມອບສະບັບໜຶ່ງ ໃຫ້ຜູ້ໃຫ້ ການ, ອີກສະບັບໜຶ່ງປະກອບໃສ່ສຳນວນຄະດີ ສ່ວນອີກໜຶ່ງສະບັບ ໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເກັບ ມ້ຽນ.

ມາດຕາ 56 ຜົນຂອງການສອບຖາມ ຫຼື ສຳພາດເດັກ

ການສອບຖາມ ຫຼື ສຳພາດເດັກ ທີ່ມີອາຍຸແຕ່ ສິບຫ້າປີ ຫາ ຕໍ່າກວ່າ ສິບແປດປີ ຈະສາ ມາດໃຊ້ເປັນຫຼັກຖານໄດ້ ກໍຕໍ່ເມື່ອການພິຈາລະນາຂອງອົງການທີ່ມີສິດໃນການດຳເນີນຄະດີ ມີຄວາມ ໝັ້ນໃຈວ່າເດັກນັ້ນ ມີຄວາມອາດສາມາດເຂົ້າໃຈຄຳຖາມຂອງພະນັກງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຮູ້ໄດ້ເຖິງ ຜົນສະທ້ອນຂອງຄຳຕອບຕົນ ຕາມຄວາມເປັນຈິງ. ໃນກໍລະນີ ບໍ່ມີຄວາມໝັ້ນໃຈວ່າເດັກ ຈະສາມາດ ເຂົ້າໃຈໄດ້ຢ່າງເລິກເຊິ່ງກັບຄຳຖາມ ຫຼື ຜົນສະທ້ອນຂອງຄຳຕອບນັ້ນ ກໍສາມາດແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ຊ່ຽວຊານ ເພື່ອທຳການພິສູດສະພາບຈິດ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງເດັກ ໃນການຈຳແນກຄວາມຖືກ-ຄວາມຜິດ.

ການສືບສວນ-ສອບຖາມ ຫຼື ສຳພາດເດັກ ທີ່ມີອາຍຸຕໍ່າກວ່າ ສິບຫ້າປີ ໃຫ້ຖືເປັນຂໍ້ມູນເທົ່າ ນັ້ນ.

ມາດຕາ 57 ການສະຫຼຸບຄະດີ

ພາຍຫຼັງ ໄດ້ເກັບກຳຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ ແລະ ເອົາຄຳໃຫ້ການຄົບຖ້ວນແລ້ວ ເຈົ້າໜ້າທີ່ຂອງ ໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ ຫຼື ຂອງໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ ຕ້ອງເຮັດບົດສະຫຼຸບຄະ ດີຢ່າງເປັນລາຍລັກອັກສອນ ໂດຍສັງລວມເອົາເຫດການຂອງຄະດີ, ປະເດັນໃນຄະດີ, ຫຼັກຖານໃນຄະ ດີ ແລ້ວປະກອບເປັນສຳນວນຄະດີ ເພື່ອດຳເນີນຕາມຂັ້ນຕອນຂອງກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 58 ການແຍກຄະດີ

ພາຍຫຼັງການສືບສວນ-ສອບຖາມ ຫຼື ສຳພາດສິ້ນສຸດແລ້ວ ຖ້າຫາກເຫັນວ່າຄະດີນັ້ນ ມີເດັກ ແລະ ຜູ້ໃຫຍ່ຮ່ວມກັນກະທຳຜິດ ໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ ຫຼື ໜ່ວຍງານໄອຍະການ ເດັກ ຕ້ອງແຍກອອກເປັນສອງສຳນວນ ລະຫວ່າງ ຄະດີຜູ້ໃຫຍ່ ແລະ ຄະດີເດັກ. ສ່ວນຄະດີຜູ້ໃຫຍ່ ຕ້ອງສົ່ງໃຫ້ອົງການທີ່ມີສິດກ່ຽວຂ້ອງດຳເນີນຕາມລະບຽບກົດໝາຍ. ຖ້າວ່າຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ຫຼື ເປັນ ພະຍານ ຫາກແມ່ນເດັກ ອົງການທີ່ດຳເນີນຄະດີ ຕ້ອງປະຕິບັດຕໍ່ເດັກຕາມກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ຄຳໃຫ້ການຂອງເດັກທີ່ຖືກເຄາະຮ້າຍ ຫຼື ເປັນພະຍານ ໃນຄະດີເດັກ ສາມາດນຳໃຊ້ເຂົ້າ
ໃນການພິຈາລະນາຄະດີອື່ນໄດ້ ຖ້າບໍ່ຈຳເປັນ ບໍ່ໃຫ້ນຳເດັກມາສືບສວນ-ສອບຖາມ ຫຼື ສຳພາດຄົນ
ໃນປະເດັນດຽວກັນ.

ມາດຕາ 59 ການໂຮມຄະດີ

ໃນກໍລະນີເດັກຫຼາຍຄົນຮ່ວມກັນກະທຳຜິດອັນດຽວ ຫຼື ມີຜູ້ຖືກເສຍຫາຍຫຼາຍຄົນ ຈາກ
ການກະທຳຜິດຂອງເດັກຜູ້ດຽວ ຖ້າມີການດຳເນີນຄະດີຢູ່ຫຼາຍບ່ອນ ໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນ
ຄະດີເດັກ ຫຼື ໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ ຕ້ອງໂຮມເອົາຄະດີນັ້ນເຂົ້າເປັນສຳນວນດຽວກັນ ເພື່ອດຳ
ເນີນ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 60 ການນຳໃຊ້ວິທີການສືບສວນ-ສອບຖາມ ແລະ ການສຳພາດເດັກ

ໃນການດຳເນີນຄະດີເດັກ ນອກຈາກທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍສະບັບນີ້ແລ້ວ ສາມາດ
ນຳໃຊ້ວິທີການສືບສວນ-ສອບສວນ, ມາດຕະການຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການ
ດຳເນີນຄະດີອາຍາ ແລະ ກົດໝາຍອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ໝວດທີ 3

ການນຳໃຊ້ມາດຕະການສະກັດກັ້ນຕໍ່ເດັກ

ມາດຕາ 61 ມາດຕະການສະກັດກັ້ນຕໍ່ເດັກ

ມາດຕະການສະກັດກັ້ນຕໍ່ເດັກ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ການພາຕົວ;
2. ການຄຸມຕົວຢູ່ກັບທີ່;
3. ການກັກຕົວ;
4. ການຈັບຕົວ;
5. ການກັກຂັງພາງ;
6. ການປ່ອຍຕົວພາງ;
7. ການປ່ອຍຕົວ;
8. ການສຶກສາອົບຮົມເດັກ.

ໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ, ໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ, ສານເດັກ ແລະ ຄະ
ນະສານເດັກ ຈະກັກຕົວ, ຈັບຕົວ ແລະ ກັກຂັງພາງໄດ້ ແຕ່ໃຫ້ເປັນມາດຕະການສຸດທ້າຍ.

ມາດຕາ 62 ການພາຕົວ

ໃນກໍລະນີ ເດັກທີ່ຖືກສົງໄສ, ຖືກຫາ ທີ່ບໍ່ໄດ້ຖືກກັກຂັງພາງ, ເດັກເປັນພະຍານ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ຫາກໄດ້ຮັບໝາຍຮຽກເຖິງສາມຄັ້ງແລ້ວ ແຕ່ບໍ່ເຂົ້າມາຕາມໝາຍຮຽກ ໂດຍບໍ່ມີເຫດຜົນພຽງພໍນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ, ສານເດັກ ຫຼື ຄະນະສານເດັກ ຈະອອກຄຳສັ່ງພາຕົວ, ສຳລັບການພາຕົວເດັກນັ້ນ ຕ້ອງໃຫ້ ພໍ່, ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງ ເຂົ້າຮ່ວມນຳ. ຄຳສັ່ງພາຕົວ ໃຫ້ປະຕິບັດໄດ້ແຕ່ເວລາ ຫົກໂມງ ຫາ ສິບແປດໂມງ ເວັນເສ້ຍແຕ່ ໃນກໍລະນີເດັກທີ່ຖືກສົງໄສ ຫຼື ຖືກຫາ ຈະເອົາຕົວຫຼົບໜີ.

ກ່ອນຈະພາຕົວນັ້ນ ຕ້ອງອ່ານຄຳສັ່ງ ໃຫ້ພໍ່, ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງ ແລະ ຜູ້ຖືກພາຕົວຊາບ.

ມາດຕາ 63 ການຄຸມຕົວຢູ່ກັບທີ່

ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ແກ່ການດຳເນີນຄະດີນັ້ນ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ, ສານເດັກ ຫຼື ຄະນະສານເດັກ ສາມາດອອກຄຳສັ່ງຄຸມຕົວເດັກກະທຳຜິດຢູ່ກັບທີ່ ໂດຍບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ເດັກເຂົ້າ ຫຼື ອອກຈາກພື້ນທີ່ໃດໜຶ່ງ ເວັນເສ້ຍແຕ່ກໍລະນີ ມີຄຳຮ້ອງ ຫຼື ຄຳສະເໜີຂອງ ພໍ່, ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງ ຂໍຮັບປະກັນດ້ວຍເຫດຜົນທີ່ເປັນໜ້າເຊື່ອຖືໄດ້.

ຄຳສັ່ງຄຸມຕົວຢູ່ກັບທີ່ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ພໍ່, ແມ່ ຫຼື ຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ສົ່ງໃຫ້ອົງການປົກຄອງບ້ານບ່ອນເດັກອາໄສຢູ່ ພ້ອມທັງມອບໃຫ້ອົງການປົກຄອງບ້ານນັ້ນ ເປັນຜູ້ຄຸມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມຈົນກວ່າຄະດີຈະສິ້ນສຸດ ຫຼື ມີການລົບລ້າງຄຳສັ່ງດັ່ງກ່າວ.

ໃນກໍລະນີທີ່ເດັກນັ້ນ ຫາກໄດ້ລະເມີດຄຳສັ່ງຄຸມຕົວຢູ່ກັບທີ່ ກໍອາດຈະນຳໃຊ້ມາດຕະການສະກັດກັ້ນອື່ນໃສ່ຜູ້ກ່ຽວ.

ມາດຕາ 64 ການກັກຕົວ

ໃນກໍລະນີມີຄວາມຈຳເປັນ ເດັກກໍຈະຖືກກັກຕົວ ເພື່ອທຳການສືບສວນ-ສອບສວນ ໂດຍໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອອກຄຳສັ່ງກັກຕົວ ແຕ່ການກັກຕົວບໍ່ໃຫ້ເກີນ ຊາວສີ່ຊົ່ວໂມງ ແລະ ຕ້ອງລາຍງານໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ.

ໃນກໍລະນີທີ່ໄດ້ກັກຕົວເດັກນັ້ນ ເຈົ້າໜ້າທີ່ຂອງໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ ຫຼື ຂອງໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມຫຼັກການ ດັ່ງນີ້:

1. ແຈ້ງໃຫ້ເດັກຊາບກ່ຽວກັບເຫດຜົນຂອງການກັກຕົວ ແລະ ແຈ້ງໃຫ້ເດັກຮູ້ກ່ຽວກັບສິດຂອງຜູ້ກ່ຽວຕາມກົດໝາຍ;
2. ແຈ້ງໃຫ້ພໍ່, ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ອົງການປົກຄອງບ້ານທີ່ເດັກອາໄສຢູ່ ໂດຍທັນທີພາຍຫຼັງໄດ້ກັກຕົວ;

3. ບໍ່ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງທຸກຮູບແບບ ແລະ ບໍ່ນາບຊູ່ດ້ວຍອາວຸດ ຫຼື ຄຳເວົ້າທີ່ແຕະຕ້ອງ ເຖິງກຽດສັກສີ ແລະ ຈິດໃຈຂອງເດັກ;

4. ນຳສິ່ງເດັກໄປຫາແພດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອກວດສະພາບຮ່າງກາຍ ແລະ ຈິດໃຈຂອງ ເດັກຢ່າງລະອຽດ. ຜົນຂອງການກວດ ຕ້ອງຮັກສາໄວ້ເປັນຄວາມລັບ ເວັ້ນເສຍແຕ່ມີຄຳສັ່ງຈາກອົງ ການທີ່ມີສິດ ໜ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເທົ່ານັ້ນ;

5. ຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພແກ່ເດັກໃນເວລາຢູ່ໃນສະຖານທີ່ກັກຕົວ;

6. ມີສະຖານທີ່ກັກຕົວເດັກສະເພາະ ໂດຍໃຫ້ແຍກເດັກທີ່ເປັນເພດຕ່າງກັນ ຫຼື ແຍກ ເດັກອອກຈາກຫ້ອງກັກຕົວຜູ້ໃຫຍ່ ແລະ ນັກໂທດ;

7. ເຮັດບົດບັນທຶກ ການກັກຕົວ ແລະ ເຄື່ອງຕິດຕົວຂອງເດັກເປັນ ສອງສະບັບ ແລ້ວມອບໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວສະບັບໜຶ່ງ, ອີກໜຶ່ງສະບັບເກັບໄວ້ໃນສຳນວນ. ສຳລັບເຄື່ອງຕິດຕົວເດັກນັ້ນ ເຈົ້າໜ້າທີ່ອາດຈະຮັກສາໄວ້ ຫຼື ມອບຄືນໃຫ້ພໍ່ແມ່ ຫຼື ຜູ້ປົກຄອງເດັກ.

ມາດຕາ 65 ການຈັບຕົວ

ການຈັບຕົວເດັກ ຕ້ອງມີຄຳສັ່ງເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຈາກຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະ ຊາຊົນ ຫຼື ສານເດັກ ຫຼື ຄະນະສານເດັກ ເວັ້ນເສຍແຕ່ການຈັບຕົວໃນກໍລະນີທີ່ເປັນການກະທຳຜິດ ເຊິ່ງໜ້າ ຫຼື ຮີບດ່ວນ.

ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ແລະ ສານເດັກ ຫຼື ຄະນະສານເດັກ ຈະອອກຄຳ ສັ່ງຈັບຕົວເດັກ ກໍຕໍ່ເມື່ອມີເງື່ອນໄຂຄົບຖ້ວນ ດັ່ງນີ້:

1. ມີຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ;

2. ມີອົງປະກອບການກະທຳຜິດທາງອາຍາ, ເປັນການກະທຳຜິດທາງອາຍາທີ່ຮ້າຍແຮງ ແລະ ກົດໝາຍກຳນົດໂທດຕັດອິດສະລະພາບແຕ່ ສາມປີ ຂຶ້ນໄປ ຫຼື ການກະທຳຜິດເປັນອາຈິນ ຫຼື ບໍ່ເຂັດຫຼາຍ;

3. ມີຫຼັກຖານຮັດກຸມ ໜັກແໜ້ນ ວ່າເດັກນັ້ນເປັນຜູ້ກະທຳຜິດ;

4. ມີເຫດຜົນທີ່ເຊື່ອໄດ້ວ່າເດັກອາດຈະເອົາຕົວຫຼົບໜີ, ທຳລາຍຫຼັກຖານ ຫຼື ກະທຳຜິດ ໃໝ່ອີກ, ທຳຮ້າຍ ຜູ້ຖືກເສັຍຫາຍ, ພະຍານ ຫຼື ຖືກຜູ້ອື່ນທຳຮ້າຍ.

ໃນການຈັບຕົວເດັກນັ້ນ ເຈົ້າໜ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມຫຼັກການທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ໃນມາດຕາ 64 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ໃນການຈັບຕົວເດັກ ເຈົ້າໜ້າທີ່ ຕ້ອງອ່ານຄຳສັ່ງຈັບຕົວ ພ້ອມທັງແຈ້ງຂໍ້ກ່າວຫາ, ສິດ ແລະ ພັນທະໃຫ້ຜູ້ຖືກຈັບຕົວ ແລະ ພໍ່, ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ພາຍຫຼັງໄດ້ຈັບຕົວແລ້ວ ເຈົ້າໜ້າທີ່ຂອງໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ ຫຼື ຂອງ ໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ ຕ້ອງສືບສວນ-ສອບຖາມເດັກໃນທັນໃດ ແລະ ຕ້ອງລາຍງານເປັນລາຍລັກ

ອັກສອນ ໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວສີ່ຊົ່ວໂມງ ເພື່ອພິຈາລະນາລົງຄຳເຫັນວ່າ ຈະປ່ອຍຕົວ ຫຼື ຈະກັກຂັງພາງ.

ມາດຕາ 66 ການກັກຂັງພາງ

ການກັກຂັງພາງເດັກ ແມ່ນ ການກັກຂັງຊົ່ວຄາວ ກ່ອນຄຳຕັດສິນຂອງສານໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ.

ໃນການກັກຂັງພາງເດັກ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:

1. ຕ້ອງມີຄຳສັ່ງເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຈາກຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ, ສານເດັກ ຫຼື ຄະນະສານເດັກ ແລະ ຕ້ອງມີເງື່ອນໄຂຄົບຖ້ວນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 65 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້;
2. ຕ້ອງອະນຸຍາດໃຫ້ພໍ່, ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ, ຍາດພີ່ນ້ອງ, ໝູ່ເພື່ອນ ແລະ ຜູ້ປົກປ້ອງເຂົ້າຢັ້ງມຢາມ;
3. ຕ້ອງແຍກເດັກ ທີ່ເປັນເພດຕ່າງກັນ ຫຼື ແຍກເດັກ ອອກຈາກ ຫ້ອງກັກຕົວຜູ້ໃຫຍ່ ແລະ ນັກໂທດ.

ກຳນົດເວລາຂອງການກັກຂັງພາງເດັກ ບໍ່ໃຫ້ເກີນໜຶ່ງເດືອນ ນັບແຕ່ວັນອອກຄຳສັ່ງກັກຂັງພາງເປັນຕົ້ນໄປ. ຖ້າຫາກເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນ ຕ້ອງໄດ້ສືບສວນ-ສອບຖາມຕໍ່ນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ, ສານເດັກ ຫຼື ຄະນະສານເດັກ ອາດຈະຕໍ່ກຳນົດເວລາການກັກຂັງພາງໄດ້ອີກເທື່ອລະໜຶ່ງເດືອນ ແຕ່ສູງສຸດບໍ່ໃຫ້ເກີນ ສີ່ເດືອນ ສຳລັບການກະທຳຜິດໃນສະຖານໂທສານຸໂທດ ແລະ ບໍ່ໃຫ້ເກີນ ແປດເດືອນ ສຳລັບການກະທຳຜິດໃນສະຖານຄະຣູໂທດ.

ໃນໄລຍະກັກຂັງພາງນັ້ນ ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ນຳເດັກ ອອກໄປອອກແຮງງານ ຫຼື ອອກຈາກສະຖານທີ່ກັກຂັງ ເວັ້ນເສຍແຕ່ກໍລະນີທີ່ຈຳເປັນ.

ມາດຕາ 67 ການປ່ອຍຕົວພາງ

ການປ່ອຍຕົວພາງເດັກ ໃຫ້ຖືເປັນບູລິມະສິດໃນຂະບວນການດຳເນີນຄະດີເດັກ ໂດຍສະເພາະ ເມື່ອເງື່ອນໄຂຂອງການກັກຂັງພາງຫາກໄດ້ຕົກໄປ. ການປ່ອຍຕົວພາງ ຈະດຳເນີນຕາມຄຳຮ້ອງຂໍຂອງພໍ່, ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ຍາດໃກ້ຊິດ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງ ຫຼື ໂດຍຫນ້າທີ່ຂອງອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ, ສານເດັກ ຫຼື ຄະນະສານເດັກ.

ໃນການປ່ອຍຕົວພາງເດັກ ຕາມຄຳຮ້ອງຂໍຂອງພໍ່, ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ຍາດໃກ້ຊິດ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງໃຫ້ຄຳເຫັນຕໍ່ຄຳຮ້ອງຂໍປ່ອຍຕົວພາງນັ້ນ ພາຍໃນກຳນົດເວລາຊາວສີ່ຊົ່ວໂມງ ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງເປັນຕົ້ນໄປ ແລ້ວສົ່ງຄຳຮ້ອງດັ່ງກ່າວ ພ້ອມດ້ວຍຄຳເຫັນຂອງຕົນ ໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ພິຈາລະນາພາຍໃນກຳນົດ ຊາວສີ່ຊົ່ວໂມງ.

ຖ້າວ່າຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ຕົກລົງເຫັນດີໃຫ້ປ່ອຍຕົວເດັກແລ້ວ ກໍຕ້ອງປ່ອຍຕົວເດັກ ໂດຍທັນທີ.

ເດັກທີ່ຖືກປ່ອຍຕົວພາງ ຕ້ອງໃຫ້ພໍ່, ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ຍາດໃກ້ຊິດ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງ, ການ ຈັດຕັ້ງ ພ້ອມດ້ວຍອົງການປົກຄອງບ້ານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕິດຕາມ ແລະ ສຶກສາອົບຮົມເດັກ.

ສຳລັບການກະທຳຜິດໃນສະຖານຄະນຸໂທດ ຈະບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ມີການປ່ອຍຕົວພາງເດັກ. ການປ່ອຍຕົວພາງເດັກ ຖ້າບໍ່ຈຳເປັນ ກໍບໍ່ໃຫ້ມີຊັບຄຳປະກັນ.

ມາດຕາ 68 ການປ່ອຍຕົວ

ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ, ສານ ຫຼື ຄະນະສານເດັກ ມີສິດອອກຄຳສັ່ງປ່ອຍ ຕົວເດັກ ໃນກໍລະນີ ດັ່ງນີ້:

1. ເດັກທີ່ຖືກຈັບຕົວ ມີອາຍຸຕໍ່າກວ່າ ສິບຫ້າປີ;
2. ເດັກທີ່ມີອາຍຸ ສິບຫ້າປີ ແຕ່ບໍ່ເຖິງ ສິບແປດປີ ທີ່ຖືກຈັບຕົວໂດຍບໍ່ມີຄຳສັ່ງຂອງ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ, ສານ ຫຼື ຄະນະສານເດັກ;
3. ການກະທຳຜິດຕາມທີ່ໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂທາງດ້ານບໍລິຫານແລ້ວ;
4. ກຳນົດເວລາຂອງການກັກຂັງພາງເດັກສິ້ນສຸດແລ້ວ ເຖິງວ່າຍັງບໍ່ສາມາດສະຫຼຸບການ ສືບສວນ-ສອບຖາມ ແລະ ປະກອບສຳນວນຄະດີ ສິ່ງໃຫ້ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ກໍຕາມ;
5. ຄຳຕັດສິນໃຫ້ເດັກພົ້ນໂທດ ຫຼື ພົ້ນຂໍ້ກ່າວຫາ ຫຼື ການປະຕິບັດໂທດຄົບຕາມຄຳ ຕັດສິນຂອງສານແລ້ວ.

ກ່ອນການປ່ອຍຕົວເດັກນັ້ນ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ພໍ່, ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ອົງການປົກຄອງບ້ານ ທີ່ຜູ້ກ່ຽວອາໄສຢູ່ໃນທັນໃດ ພ້ອມທັງສິ່ງເຄື່ອງຕິດຕົວຂອງເດັກຄືນຢ່າງຄົບຖ້ວນ ໂດຍໃຫ້ເຮັດບົດບັນ ທິກມອບຮັບຢ່າງຖືກຕ້ອງ.

ມາດຕາ 69 ການສຶກສາອົບຮົມເດັກ

ພາຍຫຼັງ ມີການໄກ່ເກ້ຍ ຫຼື ມີຄຳຕັດສິນຂອງສານທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ ຊຶ່ງໄດ້ວາງມາດ ຕະການໃດໜຶ່ງຕໍ່ເດັກນັ້ນ ໃນການສຶກສາອົບຮົມເດັກກະທຳຜິດ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:

1. ໃຫ້ເດັກຮັບຮູ້, ສຳນຶກ ແລະ ຮູ້ສຶກວ່າການກະທຳຂອງຕົນ ເປັນການກະທຳທີ່ບໍ່ຖືກ ຕ້ອງ ແລະ ເປັນການລະເມີດກົດໝາຍ;
2. ໃຫ້ເດັກເຂົ້າໃຈ, ມີສະຕິເຄົາລົບ, ແລະ ປະຕິບັດລະບຽບກົດໝາຍ;
3. ຊ່ວຍແນະນຳໃຫ້ເດັກເຫັນທາງອອກທີ່ຖືກຕ້ອງໃນການດຳລົງຊີວິດໃນສັງຄົມ ຕາມ ສະພາບທີ່ເໝາະສົມກັບສະພາບຕົວຈິງຂອງຕົນ ແລະ ຄອບຄົວ;
4. ຊ່ວຍຊອກເງື່ອນໄຂໃຫ້ເດັກໄດ້ຮັບ ການພື້ນຟູ, ການສຶກສາຂັ້ນພື້ນຖານ ຫຼື ຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບໃດໜຶ່ງ;

5. ຊ່ວຍເຫຼືອເດັກໃນການພັດທະນາຕົນເອງ ແລະ ໄດ້ຮັບສະຫວັດດີການຕາມຄວາມ
ເໝາະສົມ;

6. ສຶກສາອົບຮົມດ້ວຍຮູບການອື່ນ.

ພາກທີ VI

ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ

ມາດຕາ 70 ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ

ເພື່ອຮັບປະກັນການປະຕິບັດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງຕົນ ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ
ຕ້ອງສ້າງຕັ້ງໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ ຢູ່ ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນ, ອົງການ
ໄອຍະການປະຊາຊົນພາກ ແລະ ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ.

ໂຄງປະກອບ ການຈັດຕັ້ງ, ບຸກຄະລາກອນຂອງໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ ແຕ່ລະຂັ້ນ
ມີລະບຽບການສະເພາະ.

ມາດຕາ 71 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ

ໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ສະເໜີຂໍເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ສັ່ງຟ້ອງເດັກກະທຳຜິດ, ນຳໃຊ້ມາດ
ຕະການ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ເດັກກະທຳຜິດ ຫຼຸດພົ້ນອອກຈາກການດຳເນີນຄະດີ;
2. ຕິດຕາມກວດກາ ການປະຕິບັດລະບຽບການຂອງການໄກ່ເກ້ຍ, ການສືບສວນ-
ສອບຖາມ, ການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ການດຳເນີນຄະດີຢູ່ສານ;
3. ສະເໜີຂໍນຳໃຊ້ມາດຕະການໃດໜຶ່ງ ເພື່ອປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງ
ເດັກ;
4. ຕິດຕາມກວດກາຢ່າງເຂັ້ມງວດ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ລົງໂທດ ເດັກທີ່ບໍ່ໄດ້ກະທຳຜິດ;
5. ທວງເອົາສຳນວນຄະດີເດັກ, ເອກະສານ ແລະ ຂໍ້ມູນຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບການກະທຳ
ຜິດຈາກໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ ເພື່ອທຳການກວດກາ;
6. ໄກ່ເກ້ຍ ແລະ ວາງມາດຕະການໃສ່ເດັກ ຕາມກໍລະນີທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ
12 ແລະ 29 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້, ໄກ່ເກ້ຍຄ່າເສີຍຫາຍທາງແພ່ງ ໃນຄະດີເດັກກະທຳຜິດທາງອາ
ຍາຢ່າງຮ້າຍແຮງ ແລະ ກົດໝາຍກຳນົດໂທດຕັດອິດສະລະພາບແຕ່ ສາມປີ ຂຶ້ນໄປ ຫຼື ການກະທຳ
ຜິດບໍ່ເຂັດຫຼາຍ ຫຼື ເປັນອາຈິນ;
7. ສົ່ງສຳນວນຄະດີຄືນໃຫ້ໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ ເພື່ອທຳການສືບ
ສວນ-ສອບຖາມເພີ່ມເຕີມ;
8. ໄດ້ຮັບການບຳລຸງ ຫຼື ຍົກລະດັບວິຊາການ ກ່ຽວກັບການດຳເນີນຄະດີເດັກ;

9. ຕິດຕາມກວດກາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະການໃສ່ເດັກ, ຢູ່ນອກ ຫຼື ໃນສູນຝຶກ ອົບຮົມສຳລັບເດັກກະທຳຜິດ.

ນອກຈາກສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ດັ່ງທີ່ກ່າວມາເທິງນີ້ແລ້ວ ໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ ຍັງມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ, ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ແລະ ກົດໝາຍອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 72 ການຕິດຕາມກວດກາ ການປະຕິບັດກົດໝາຍຂອງໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ

ໃນການຕິດຕາມກວດກາການປະຕິບັດກົດໝາຍ ຂອງໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະ ດີເດັກ ໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ຕິດຕາມກວດກາ ການເຄົາລົບລະບຽບການດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ;
2. ຕິດຕາມກວດກາ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ເດັກຖືກກັກຕົວ, ຈັບຕົວ ຫຼື ກັກຂັງ ໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງ ຕາມກົດໝາຍ;
3. ເຂົ້າຮ່ວມການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ ແລະ ໃນກໍລະນີທີ່ຈຳເປັນ ຈະດຳເນີນ ການສືບສວນ-ສອບສວນດ້ວຍຕົນເອງກໍໄດ້;
4. ສະເໜີຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ລົບລ້າງຄຳສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບ ສວນ-ສອບສວນ ທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ຫຼື ບໍ່ມີເຫດຜົນ;
5. ສະເໜີອອກຄຳແນະນຳເປັນລາຍລັກອັກສອນ ກ່ຽວກັບການສືບສວນ-ສອບຖາມຄະດີ ເດັກ, ການຊອກຫາເດັກກະທຳຜິດ, ການຕີຄວາມໝາຍການກະທຳຜິດ, ການນຳໃຊ້ວິທີການສືບສວນ -ສອບສວນ ແລະ ມາດຕະການສະກັດກັ້ນ;
6. ປະຕິບັດ ຄຳສັ່ງ ພາຕົວ, ຈັບຕົວ, ກັກຂັງ, ກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ ແລະ ອອກຄຳ ສັ່ງປ່ອຍຕົວພາງ ແລະ ປ່ອຍຕົວ;
7. ສະເໜີຕໍ່ກຳນົດເວລາການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ກຳນົດເວລາການກັກຂັງພາງ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍສະບັບນີ້;
8. ສົ່ງສຳນວນຄະດີຄືນໃຫ້ໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ ພ້ອມດ້ວຍຄຳແນະ ນຳ ກ່ຽວກັບການສືບສວນ-ສອບຖາມເພີ່ມເຕີມ;
9. ສະເໜີອອກຄຳສັ່ງຢຸດເຊົາ ການສືບສວນ-ສອບຖາມຂອງໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບ ສວນຄະດີເດັກ ທີ່ມີການລະເມີດກົດໝາຍ;
10. ສະເໜີອອກຄຳສັ່ງໂຈະການດຳເນີນຄະດີ ຫຼື ຊັດມ້ຽນຄະດີ ຕາມສາເຫດທີ່ໄດ້ກຳນົດ ໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ;
11. ປະຕິບັດ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 73 ການຕິດຕາມກວດກາການດຳເນີນຄະດີຢູ່ສານ

ການຕິດຕາມກວດກາການດຳເນີນຄະດີຢູ່ສານ ໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຂັ້ນຂອງຕົນ ເພື່ອກ່າວຟ້ອງ ແລະ ຖະແຫຼງ ພ້ອມທັງຕິດຕາມກວດກາການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ;
2. ກວດກາ ຄວາມຖືກຕ້ອງ ຂອງຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາ ຕາມການສັ່ງຟ້ອງ ຫຼື ການຖະແຫຼງຂອງຕົນ ລວມທັງການວາງໂທດ ແລະ ການນຳໃຊ້ມາດຕາກົດໝາຍໃສ່ການກະທຳຜິດ;
3. ສະເໜີຕໍ່ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ເພື່ອສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ, ຄຳຕັດສິນ, ຄຳພິພາກສາຄະດີເດັກ ຂອງສານຂັ້ນລຸ່ມ ແລະ ຂັ້ນຂອງຕົນ ທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍ;
4. ສະເໜີ ຕໍ່ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ເພື່ອຖອນຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານຂອງຕົນ ກ່ອນການພິຈາລະນາຕັດສິນ ຫຼື ພິພາກສາຂອງສານ ໃນກໍລະນີກວດກາຄືນແລ້ວເຫັນວ່າຄຳຕົກລົງຂອງສານນັ້ນ ໄດ້ປະຕິບັດຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍແລ້ວ;
5. ສະເໜີ ຕໍ່ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ ເພື່ອພິຈາລະນາການຮັຟ້ນຄະດີຕາມກົດໝາຍ ໃນກໍລະນີທີ່ໄດ້ພົບເຫັນຫຼັກຖານໃໝ່;
6. ປະຕິບັດ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 74 ກຳນົດເວລາໃນການພິຈາລະນາຄະດີເດັກ

ໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ ຕ້ອງຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພິຈາລະນາຄະດີເດັກ ພາຍໃນກຳນົດສິບວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບສຳນວນຄະດີເປັນຕົ້ນໄປ ແລະ ມີ ສິດຕົກລົງ ດັ່ງນີ້:

1. ສະເໜີສິ່ງສຳນວນຄະດີຄືນ ໃຫ້ໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ ພ້ອມດ້ວຍປະເດັນການສືບສວນ-ສອບຖາມເພີ່ມເຕີມ ຖ້າເຫັນວ່າການສືບສວນ-ສອບຖາມ ຍັງບໍ່ທັນຄົບຖ້ວນ;
2. ສະເໜີຂໍຄຳສັ່ງໂຈະ ຫຼື ຊັດມ້ຽນຄະດີ ຖ້າເຫັນວ່າມີສາເຫດ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 146 ແລະ 148 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ;
3. ສະເໜີປ່ຽນແປງ, ເພີ່ມເຕີມ, ຍົກເລີກ ຫຼື ລົບລ້າງ ມາດຕະການສະກັດກັ້ນຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຖ້າເຫັນວ່າບໍ່ສອດຄ່ອງກັບເຫດການຂອງຄະດີ ແລະ ກົດໝາຍ;
4. ປະຕິບັດ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 75 ການສັ່ງຟ້ອງຂັ້ນສານ

ການສັ່ງຟ້ອງເດັກທີ່ຖືກຫາຂັ້ນສານ ແມ່ນ ການອອກຄຳສັ່ງ ໂດຍຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ຊຶ່ງຕັ້ງຂໍກ່າວຫາໃສ່ເດັກ ເພື່ອໃຫ້ສານພິຈາລະນາຕັດສິນ.

ຄຳສັ່ງຟ້ອງເດັກທີ່ຖືກຫາຂັ້ນສານ ຕ້ອງມີເນື້ອໃນ ດັ່ງນີ້:

1. ວັນ, ເດືອນ, ປີ ແລະ ສະຖານທີ່ ອອກຄຳສັ່ງຟ້ອງ;

2. ຊື່, ນາມສະກຸນ, ໜ້າທີ່ ແລະ ຕຳແໜ່ງ ພ້ອມທັງລາຍເຊັນຂອງຜູ້ອອກຄຳສັ່ງຟ້ອງ;
3. ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ຂອງຜູ້ຖືກຫາ, ວັນ ເດືອນ ປີເກີດ, ອາຍຸ, ສັນຊາດ, ເຜົ່າ, ອາຊີບ, ສຳມະໂນຄົວ ແລະ ທີ່ຢູ່;
4. ຂໍ້ກ່າວຫາ, ວັນ, ເດືອນ, ປີ ກັກຂັງ, ປ່ອຍຕົວພາງ, ສະຖານທີ່ກັກຂັງ, ມາດຕາກົດໝາຍອາຍາ ຫຼື ກົດໝາຍອື່ນທີ່ກຳນົດໂທດທາງອາຍາ.

ໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ ຕ້ອງແຈ້ງຄຳສັ່ງຟ້ອງ ໃຫ້ເດັກທີ່ຖືກຫາ ຫຼື ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນຂອງຜູ້ກ່ຽວ ແລ້ວໃຫ້ລົງລາຍເຊັນຮັບຮູ້ ພາຍໃນສາມວັນລັດຖະການ ກ່ອນການສົ່ງສຳນວນຄະດີໃຫ້ສານ. ໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ຍອມລົງລາຍເຊັນໃນຄຳສັ່ງຟ້ອງ ກໍໃຫ້ບັນທຶກໄວ້.

ໃນການສັ່ງຟ້ອງເດັກທີ່ຖືກຫາຂຶ້ນສານ ຕ້ອງສົ່ງສຳນວນຄະດີ ພ້ອມດ້ວຍຂອງກາງ ເພື່ອໃຫ້ສານພິຈາລະນາຕາມກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 76 ຄຳຖະແຫຼງ

ຄຳຖະແຫຼງ ແມ່ນ ຄຳເຫັນຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ທີ່ໄຈ້ແຍກການກະທຳຜິດຂອງເດັກທີ່ຖືກຫາຕໍ່ສານ ໂດຍຊື່ໃຫ້ເຫັນສີ່ອົງປະກອບຂອງການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ຄື ດ້ານວັດຖຸກຳ, ດ້ານພາວະວິໄສ, ດ້ານອັດຕະວິໄສ ແລະ ເຈົ້າກຳ; ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາ ຫຼື ສາເຫດອື່ນທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສຳລັບຄະດີ, ມາດຕາຂອງກົດໝາຍທີ່ກຳນົດໂທດທາງອາຍາ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີອາຍາ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ແລະ ກົດໝາຍອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ເດັກທີ່ຖືກຫາ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນຂອງຜູ້ກ່ຽວ ມີສິດອ່ານ, ຈົດກ່າຍ ຫຼື ອັດສຳເນົາເອົາເນື້ອໃນຄຳຖະແຫຼງ.

ມາດຕາ 77 ການສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານໂດຍກົງ

ຄະດີເດັກທີ່ຕ້ອງສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານໂດຍກົງ ແມ່ນ ຄະດີທີ່ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ສັ່ງຟ້ອງເດັກກະທຳຜິດ ຂຶ້ນສານໂດຍບໍ່ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ. ການສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານໂດຍກົງ ຕ້ອງມີຫຼັກຖານຄົບຖ້ວນ ເປັນຕົ້ນ ການກະທຳຜິດເຊິ່ງໜ້າ ທີ່ບໍ່ເປັນອັນຕະລາຍຮ້າຍແຮງຕໍ່ສັງຄົມ ຊຶ່ງກົດໝາຍກຳນົດໂທດຕັດອິດສະລະພາບຕໍ່ກວ່າ ສາມປີ ແຕ່ຄູ່ກໍລະນີບໍ່ຍິນຍອມໃຫ້ໄກ່ເກ້ຍ ຫຼື ແກ້ໄຂທາງດ້ານບໍລິຫານ ຫຼື ການກະທຳຜິດບໍ່ເຂັດຫຼາຍ ຫຼື ເປັນອາຈິນ ຊຶ່ງມີການຮັບສາລະພາບຂອງເດັກ

ພາກທີ VII
ການດຳເນີນຄະດີເດັກຂອງສານ
ໝວດທີ 1
ສານເດັກ ແລະ ຄະນະສານເດັກ

ມາດຕາ 78 ສານເດັກ ແລະ ຄະນະສານເດັກ

ສານເດັກ ຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນຢູ່ແຂວງ, ນະຄອນ ຕາມການອະນຸມັດຂອງຄະນະປະຈຳສະພາແຫ່ງຊາດ, ຂຶ້ນກັບສານປະຊາຊົນສູງສຸດໂດຍກົງ ມີສິດພິຈາລະນາຄະດີເດັກເປັນຂັ້ນຕົ້ນ. ໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ທັນສາມາດ ສ້າງຕັ້ງສານເດັກໄດ້ນັ້ນ ໃຫ້ຄະນະສານເດັກຂອງສານປະຊາຊົນ ແຂວງ, ນະຄອນ ເປັນຜູ້ພິຈາລະນາ.

ຄະນະສານເດັກ ຢູ່ ສານປະຊາຊົນພາກ ແລະ ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ມີສິດພິຈາລະນາຄະດີເດັກ ເປັນຂັ້ນອຸທອນ ແລະ ຂັ້ນລົບລ້າງ.

ມາດຕາ 79 ສິດອຳນາດໃນການພິຈາລະນາຄະດີຂອງສານ

ສານເດັກ ມີສິດອຳນາດພິຈາລະນາຄະດີອາຍາ ແລະ ຄະດີແພ່ງກ່ຽວກັບເດັກ ເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ແລະ ຊື້ຂາດກ່ຽວກັບຄຳຕົກລົງຂອງໜ່ວຍໄກ່ເກ້ຍຄະດີເດັກຂັ້ນບ້ານ, ຫ້ອງການຍຸຕິທຳເມືອງ, ເທດສະບານ, ໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ ແລະ ໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ ທີ່ໄດ້ໄກ່ເກ້ຍແລ້ວ ແຕ່ບໍ່ສາມາດປະຕິບັດໄດ້.

ຄະນະສານເດັກຂອງສານປະຊາຊົນພາກ ມີສິດອຳນາດພິພາກສາຄະດີເດັກເປັນຂັ້ນອຸທອນ ແລະ ຄະນະສານເດັກ ຂອງສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ມີສິດອຳນາດພິພາກສາຄະດີເດັກເປັນຂັ້ນລົບລ້າງ ແລະ ຂັ້ນຮູ້ຟ້ນ.

ໃນກໍລະນີຈຳເປັນ ສານສາມາດຈັດຕັ້ງຄະນະສານເຄື່ອນທີ່ໄປພິຈາລະນາຕັດສິນ ຫຼື ພິພາກສາຄະດີເດັກຢູ່ສະຖານທີ່ໃດໜຶ່ງທີ່ເຫັນວ່າເໝາະສົມ.

ມາດຕາ 80 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງສານ

ສານເດັກ ແລະ ຄະນະສານເດັກ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ດຳເນີນຄະດີທາງແພ່ງ ແລະ ຄະດີອາຍາ ກ່ຽວກັບເດັກ;
2. ອອກຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ, ຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາຄະດີເດັກ;
3. ນຳໃຊ້ວິທີ ການສືບສວນ-ສອບຖາມ, ການສຳພາດ ແລະ ມາດຕະການສະກັດກັ້ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ;
4. ສຶກສາອົບຮົມ, ໄກ່ເກ້ຍກ່ຽວກັບບັນຫາທາງແພ່ງ ໃນຄະດີເດັກ;

5. ສິ່ງຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດຂອງສານ ພ້ອມດ້ວຍສຳນວນ ຄະດີໄປຍັງ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ;

6. ປະຕິບັດ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 81 ສິດອຳນາດຂອງສານຕາມພື້ນທີ່

ສານບ່ອນທີ່ເດັກກະທຳຜິດ ຫຼື ບ່ອນທີ່ເດັກຢູ່ປະຈຳ ມີສິດອຳນາດພິຈາລະນາຄະດີເດັກ. ໃນກໍລະນີມີເດັກຫຼາຍຄົນຮ່ວມກັນກະທຳຜິດ ຫຼື ກະທຳຜິດຢູ່ຫຼາຍບ່ອນ ຊຶ່ງເດັກດັ່ງກ່າວ ມີທີ່ຢູ່ຕ່າງກັນ ກໍໃຫ້ສານບ່ອນເດັກກະທຳຜິດສຸດທ້າຍ ເປັນຜູ້ພິຈາລະນາຕັດສິນ.

ມາດຕາ 82 ການຂັດແຍ່ງ ກ່ຽວກັບສິດອຳນາດສານ

ເມື່ອມີການຂັດແຍ່ງ ກ່ຽວກັບສິດອຳນາດ ໃນການພິຈາລະນາຄະດີ ລະຫວ່າງສານເດັກ ດ້ວຍກັນ ວ່າສານໃດມີສິດອຳນາດ ຫຼື ບໍ່ມີສິດອຳນາດພິຈາລະນາຄະດີນັ້ນ ໃຫ້ສານບ່ອນໄດ້ຮັບຄຳ ຮ້ອງຟ້ອງ ສະເໜີຂຶ້ນໄປຍັງສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ເພື່ອພິຈາລະນາອອກຄຳຊີ້ຂາດ ກ່ຽວກັບສິດອຳ ນາດດັ່ງກ່າວ.

ມາດຕາ 83 ລະບຽບການພິຈາລະນາຂອງສານ

ໃນການພິຈາລະນາຄະດີເດັກ ສານ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມລະບຽບການ ດັ່ງນີ້:

1. ໃຫ້ມີຫ້ອງປະຊຸມສານສະເພາະ;
2. ໃຫ້ຄະນະສານຕັດສິນ ນຸ່ງເຄື່ອງສຸພາບ ບໍ່ໃຫ້ນຸ່ງຊຸດປະຊຸມສານທົ່ວໄປ;
3. ໃຫ້ເດັກກະທຳຜິດທີ່ເຂົ້າຮ່ວມ ມີສິດອອກຄຳເຫັນ ຊຶ່ງຕ້ອງໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາ

ບົນພື້ນຖານການຊຶ່ງຊາຕາມອາຍຸ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງເດັກ ໃນການຈຳແນກຄວາມຖືກ-ຄວາມ ຜິດ;

4. ໃຫ້ເດັກໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານກົດໝາຍ ຈາກທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງ ອື່ນ ຫຼື ໃຫ້ມີພໍ່, ແມ່ ຫຼື ຜູ້ປົກຄອງ ເຂົ້າຮ່ວມນຳ;

5. ປະຕິບັດລະບຽບການອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນ ຄະດີອາຍາ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແຜ່ງ ແລະ ກົດໝາຍອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ໃນໄລຍະເວລາຂອງການດຳເນີນຄະດີເດັກ ເຖິງວ່າເດັກນັ້ນຈະມີຄວາມສາມາດທາງດ້ານ ການປະພຶດ ຫຼື ຮອດກະສຽນອາຍຸ ສິບແປດປີ ແລ້ວກໍຕາມ ໃຫ້ສານເດັກນັ້ນສືບຕໍ່ພິຈາລະນາຈົນ ກວ່າຄະດີສຳເລັດ. ຖ້າຫາກມີການຂໍອຸທອນ ແລະ ຂໍລົບລ້າງ ກໍໃຫ້ຄະນະສານເດັກຂອງສານຂຶ້ນເທິງ ພິຈາລະນາຕໍ່ໄປ.

ມາດຕາ 84 ການໄຕ່ສວນຄະດີເດັກໃນທີ່ປະຊຸມສານ

ການໄຕ່ສວນຄະດີເດັກໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຕ້ອງປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:

1. ດຳເນີນຢ່າງປິດລັບ ແລະ ໃຫ້ເດັກນັ່ງໃກ້ພໍ່, ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງ;
  2. ໃຊ້ ຄຳສັບ, ຄຳເວົ້າທີ່ເຂົ້າໃຈງ່າຍ, ມີລັກສະນະເປັນມິດກັບເດັກ ໂດຍບໍ່ໃຫ້ເດັກເກີດຄວາມຢ້ານກົວ, ຫຼືກເວັ້ນ ການຕັ້ງຄຳຖາມແບບກົດດັນ, ແບບຊັ້ນຳ ຫຼື ຄຳຖາມປິດ ຫຼື ຄຳຖາມຊັກຈູງ;
  3. ດຳເນີນໂດຍຊ້ອງໜ້າບຸກຄົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໂດຍຖືເອົາສິດ ຜົນປະໂຫຍດອັນສູງສຸດຂອງເດັກເປັນຫຼັກ ແລະ ປະຕິບັດຕາມລະບຽບການຂອງການໄຕ່ສວນ.
- ການໄຕ່ສວນ ເດັກຖືກເຄາະຮ້າຍ, ເດັກເປັນພະຍານ ຫຼື ເດັກພິການ ຕ້ອງຫຼີກເວັ້ນການປະເຊີນໜ້າກັບຈຳເລີຍ ດ້ວຍການໃຊ້ຜ້າກັ້ງ ຫຼື ສິ່ງກຳບັງ ຫຼື ໃຫ້ຈຳເລີຍອອກຈາກຫ້ອງປະຊຸມສານເສັຍກ່ອນ ຫຼື ການສຳພາດຜ່ານວິດີໂອ ຖ້າມີເງື່ອນໄຂ.

ໝວດທີ 2

ການດຳເນີນຄະດີອາຍາຂອງສານເດັກ ແລະ ຄະນະສານເດັກ

ມາດຕາ 85 ການຮັບເອົາຄະດີມາພິຈາລະນາ

ສານຈະຮັບເອົາຄະດີ ມາພິຈາລະນາໄດ້ກໍຕໍ່ເມື່ອມີຄຳສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ.

ມາດຕາ 86 ການຄົ້ນຄວ້າຄະດີເດັກ

ພາຍຫຼັງທີ່ສານໄດ້ຮັບສຳນວນຄະດີຈາກອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນແລ້ວ ປະທານສານຈະມອບໃຫ້ຜູ້ພິພາກສາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນຜູ້ຄົ້ນຄວ້າຄວາມຖືກຕ້ອງ ກ່ຽວກັບການດຳເນີນຄະດີຂອງໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ, ໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ ແລະ ຄຳສັ່ງຟ້ອງຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ຈາກນັ້ນຈຶ່ງນຳເອົາຄະດີດັ່ງກ່າວຜ່ານໝູ່ຄະນະແລ້ວ ນຳສະເໜີປະທານສານ ເພື່ອພິຈາລະນາຕົກລົງ ຕາມແຕ່ລະກໍລະນີ ດັ່ງນີ້:

1. ສົ່ງສຳນວນຄະດີຄືນໃຫ້ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ເພື່ອທຳການສືບສວນ-ສອບຖາມເພີ່ມເຕີມ ຖ້າເຫັນວ່າການສອບຖາມ ຫຼື ການສືບສວນ-ສອບຖາມ ຫາກຍັງບໍ່ທັນຄົບຖ້ວນ;
2. ສົ່ງສຳນວນຄະດີຄືນໃຫ້ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ເພື່ອສັ່ງຟ້ອງເພີ່ມເຕີມ ຖ້າເຫັນວ່າຍັງມີການກະທຳຜິດອື່ນ ຫຼື ບຸກຄົນອື່ນ ທີ່ບໍ່ທັນໄດ້ຖືກສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານ;
3. ຕົກລົງ ວັນ, ເວລາ ນຳເອົາຄະດີອອກພິຈາລະນາໃນທີ່ປະຊຸມສານ.

ກ່ອນການນຳເອົາຄະດີອອກພິຈາລະນາຕັດສິນ ຫຼື ພິພາກສາໃນທີ່ປະຊຸມສານນັ້ນ ຕ້ອງໃຫ້ມີຄຳຕົກລົງຂອງປະທານສານເດັກ ຫຼື ຫົວໜ້າຄະນະສານເດັກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 87 ການພິຈາລະນາຄະດີ

ໃນການພິຈາລະນາຄະດີອາຍາກ່ຽວກັບເດັກ ຜູ້ພິພາກສາຕ້ອງອີງໃສ່ຄຳສັ່ງຟ້ອງຂອງຫົວໜ້າ ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ບົນພື້ນຖານຂໍ້ມູນ, ຫຼັກຖານ ແລະ ກົດໝາຍ.

ໃນການພິຈາລະນາຄຳໃຫ້ການຂອງເດັກ ສານຕ້ອງໃຊ້ດູນພິນິດວ່າ ເດັກສາມາດເຂົ້າໃຈ ແລະ ຮູ້ໄດ້ເຖິງຄວາມຖືກ-ຄວາມຜິດ ກ່ຽວກັບຄຳໃຫ້ການຂອງຕົນ ພ້ອມກັນນັ້ນ ສານກໍຕ້ອງຊອກຫາ ສາເຫດ ຂອງການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາ ຫຼື ສາເຫດອື່ນ ຕາມທີ່ກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດ ໄວ້.

ມາດຕາ 88 ກຳນົດເວລາໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາເດັກ

ສານເດັກ ແລະ ຄະນະສານເດັກ ຕ້ອງນຳເອົາຄະດີອອກມາພິຈາລະນາຕັດສິນ ຫຼື ພິພາກສາ ພາຍໃນກຳນົດ ສິບຫ້າວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບສຳນວນຄະດີເປັນຕົ້ນໄປ.

ໃນກໍລະນີມີການສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານໂດຍກົງ ໃຫ້ສານເດັກພິຈາລະນາຕັດສິນພາຍໃນ ສີ່ສິບແປດຊົ່ວໂມງ.

ມາດຕາ 89 ການວາງໂທດທາງອາຍາຕໍ່ເດັກ

ໃນການວາງໂທດນັ້ນ ສານຕ້ອງອີງຕາມລັກສະນະ ແລະ ລະດັບຄວາມເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ ສັງຄົມຂອງການກະທຳຜິດ, ບຸກຄະລິກກະພາບຂອງເດັກ, ຜົນສະທ້ອນ, ສະພາບແວດລ້ອມ, ສາ ເຫດຈູງໃຈ ແລະ ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ມີການຫລຸດຜ່ອນ ຫຼື ສາເຫດອື່ນທີ່ມີຄວາມສຳຄັນ ສຳລັບຄະດີ.

ສານ ອາດຈະວາງໂທດທາງອາຍາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍອາຍາ ແລະ ກົດໝາຍ ອື່ນ ທີ່ກຳນົດໂທດທາງອາຍາ ຫຼື ອາດຈະນຳໃຊ້ມາດຕະການ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 36 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ການວາງໂທດຕັດອິດສະລະພາບໃສ່ເດັກກະທຳຜິດ ໃຫ້ເປັນມາດຕະການສຸດທ້າຍ.

ຫ້າມລົງໂທດປະຫານຊີວິດ ແລະ ໂທດຕັດອິດສະລະພາບຕະຫຼອດຊີວິດ ໃສ່ເດັກກະທຳຜິດ.

ໃນກໍລະນີທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນ ຕ້ອງໄດ້ລົງໂທດຕັດອິດສະລະພາບໃສ່ເດັກນັ້ນ ສານອາດຈະວາງ ໂທດໃສ່ການກະທຳຜິດຂອງເດັກເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງໂທດ ຫຼື ຕ່ຳກວ່າໂທດທີ່ກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດໄວ້ ກໍໄດ້.

ສຳລັບ ການກະທຳຜິດຂອງເດັກທີ່ມີໂທດປະຫານຊີວິດ ໃຫ້ຫຼຸດຜ່ອນໂທດມາເປັນໂທດຕັດອິດ ສະລະພາບ ຊາວປີ ຫຼື ໂທດຕັດອິດສະລະພາບຕະຫຼອດຊີວິດນັ້ນ ໃຫ້ຫຼຸດຜ່ອນມາເປັນໂທດຕັດອິດສະ ລະພາບ ສິບປີ ພ້ອມທັງໂທດປັບໃໝ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍອາຍາ.

ມາດຕາ 90 ການຂໍອຸທອນ ຫຼື ການສະເໜີຄັດຄ້ານ

ຄູ່ຄວາມ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ມີສິດຂໍອຸທອນ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ຫຼື ຄຳຕັດສິນຂອງສານເດັກ ຕາມກຳນົດເວລາທີ່ໄດ້ບົ່ງໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ.

ສຳລັບຄະດີທີ່ສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານໂດຍກົງ ຄູ່ຄວາມ ມີສິດຂໍອຸທອນ ແຕ່ບໍ່ມີສິດຂໍລົບລ້າງ, ສ່ວນຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ມີສິດສະເໜີຄັດຄ້ານໄດ້.

ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ກ່ຽວກັບເດັກຢູ່ສານຂັ້ນອຸທອນ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມ ພາກທີ IX ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ.

ມາດຕາ 91 ການຂໍລົບລ້າງ ແລະ ຂໍຮື້ພື້ນຄະດີອາຍາກ່ຽວກັບເດັກ

ຄູ່ຄວາມ ມີສິດຂໍລົບລ້າງ ແລະ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ມີສິດສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ, ຄຳພິພາກສາຂັ້ນອຸທອນ ຕາມກຳນົດເວລາທີ່ໄດ້ບົ່ງໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການ ດຳເນີນຄະດີອາຍາ.

ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ກ່ຽວກັບເດັກຢູ່ສານຂັ້ນລົບລ້າງ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມ ພາກທີ X ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີອາຍາ.

ການຮື້ພື້ນຄະດີອາຍາ ກ່ຽວກັບເດັກ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມ ພາກທີ XII ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ.

ໝວດທີ 3

ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງຂອງສານເດັກ ຫຼື ຄະນະສານເດັກ

ມາດຕາ 92 ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄຳຮ້ອງຂໍທາງແພ່ງກ່ຽວກັບເດັກ

ສານເດັກ ຫຼື ຄະນະສານເດັກ ຈະຮັບເອົາຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄຳຮ້ອງຂໍທາງແພ່ງກ່ຽວກັບ ເດັກມາພິຈາລະນາໃນກໍລະນີ ດັ່ງນີ້:

1. ຄຳຮ້ອງຟ້ອງກ່ຽວກັບ:

- ການໃຊ້ແທນຄ່າເສັຍຫາຍ ເນື່ອງຈາກການກະທຳຜິດຂອງເດັກ;
- ແຮງງານເດັກ;
- ການກະທຳລະຫວ່າງເດັກດ້ວຍກັນ;
- ການລະເມີດສິດທິຂອງເດັກ;
- ຄະດີອື່ນກ່ຽວກັບເດັກ.

2. ຄຳຮ້ອງຂໍກ່ຽວກັບ:

- ການແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ຜູ້ຄຸ້ມຄອງເດັກ;

- ການອອກມາດຕະການສຶກສາອົບຮົມເດັກ;
- ການແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ຄຸ້ມຄອງຊັບສົມບັດຂອງເດັກ;
- ການນຳໃຊ້ມາດຕະການ ເພື່ອປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງເດັກ;
- ການໃຫ້ປະຕິບັດຜົນການໄກ່ເກ້ຍ;
- ການຮ້ອງຂໍອື່ນກ່ຽວກັບເດັກ.

ນອກຈາກຄຳຮ້ອງຂໍທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນີ້ແລ້ວ ຍັງມີຄຳຮ້ອງຂໍທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 330 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ.

ມາດຕາ 93 ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງກ່ຽວກັບເດັກ

ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງກ່ຽວກັບເດັກ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ແລະ ກົດໝາຍອື່ນໆກ່ຽວຂ້ອງ ຍົກເວັ້ນ ການສອບຖາມ, ການສຳພາດ, ການໂຕ່ສວນໃນທີ່ປະຊຸມສານ ແລະ ກຳນົດເວລາໃນການດຳເນີນຄະດີ ຊຶ່ງຕ້ອງປະຕິບັດຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 51, 52, 53, 54 ແລະ 88 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 94 ກຳນົດເວລາໃນການດຳເນີນຄະດີແພ່ງກ່ຽວກັບເດັກ

ສານເດັກ ຫຼື ຄະນະສານເດັກ ຕ້ອງນຳເອົາຄະດີອອກມາພິຈາລະນາຕັດສິນ ຫຼື ພິພາກສາພາຍໃນກຳນົດເວລາ ດັ່ງນີ້:

- ຂັ້ນຕົ້ນ ຫົກເດືອນ;
- ຂັ້ນອຸທອນ ສີ່ເດືອນ;
- ຂັ້ນລົບລ້າງ ສາມເດືອນ.

ໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ສາມາດພິຈາລະນາຕັດສິນ ຫຼື ພິພາກສາ ໃຫ້ສຳເລັດຕາມກຳນົດເວລານັ້ນ ຜູ້ພິພາກສາ ທີ່ຮັບຜິດຊອບຄະດີດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງສະເໜີຕໍ່ປະທານສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອພິຈາລະນາອອກຄຳສັ່ງຕໍ່ກຳນົດເວລາຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຕັດສິນ ຫຼື ພິພາກສາ ແຕ່ການຕໍ່ເວລານັ້ນບໍ່ໃຫ້ກາຍ ສາມເດືອນ ຍົກເວັ້ນຄະດີທີ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກສັບສົນຕາມການຕົກລົງຂອງຄະນະປະທານຂອງສານ.

ການໂຈະ ແລະ ການເລື່ອນ ການດຳເນີນຄະດີ ບໍ່ໃຫ້ນັບເຂົ້າໃນເວລາຂອງການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ການຕັດສິນ ຫຼື ພິພາກສາຄະດີ.

ມາດຕາ 95 ການຂໍອຸທອນ ຫຼື ການສະເໜີຄັດຄ້ານ

ຄູ່ຄວາມ, ບຸກຄົນທີສາມ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ມີສິດຂໍອຸທອນ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານຄຳຕັດສິນຂອງສານເດັກ ຕາມກຳນົດເວລາ ທີ່ໄດ້ບົ່ງໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ.

ສຳລັບການຂໍອຸທອນ ຄຳສັ່ງ ຫຼື ຄຳຊີ້ຂາດ ຂອງສານ ໃຫ້ປະຕິບັດ ພາຍໃນກຳນົດເວລາ ເຈັດວັນ ນັບແຕ່ວັນອອກຄຳສັ່ງ ຫຼື ຄຳຊີ້ຂາດ ຫຼື ວັນຮັບຊາບເປັນຕົ້ນໄປ.

ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ກ່ຽວກັບເດັກຢູ່ສານຂັ້ນອຸທອນ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມ ພາກທີ XII ຂອງ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ.

ມາດຕາ 96 ຄະດີແພ່ງກ່ຽວກັບເດັກທີ່ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຂໍອຸທອນ

ຄະດີແພ່ງກ່ຽວກັບເດັກທີ່ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຂໍອຸທອນ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ຄະດີທີ່ສານເດັກໄດ້ອອກຄຳຊີ້ຂາດ ຍັງຢືນ ຫຼື ບໍ່ຍັງຢືນເອົາຕາມການຕົກລົງຂອງ ການໄກ່ເກ້ຍ;
2. ຄຳຕັດສິນ ໃຫ້ປະຕິບັດພາງ.

ມາດຕາ 97 ການ ຂໍລົບລ້າງ ແລະ ຮີ້ພັນຄະດີແພ່ງກ່ຽວກັບເດັກ

ຄູ່ຄວາມ ມີສິດຂໍລົບລ້າງ ແລະ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ມີສິດສະເໜີຄັດ ຄ້ານຄຳພິພາກສາຂັ້ນອຸທອນໄດ້ພາຍໃນກຳນົດ ສາມສິບວັນ ນັບແຕ່ວັນລົງຄຳພິພາກສາ ຫຼື ວັນຮັບ ຊາບຄຳພິພາກສາດັ່ງກ່າວເປັນຕົ້ນໄປ.

ສຳລັບການຂໍລົບລ້າງ ຄຳສັ່ງ ແລະ ຄຳຊີ້ຂາດຂອງຄະນະສານເດັກ ໃຫ້ປະຕິບັດພາຍ ໃນກຳນົດ ເວລາ ເຈັດວັນ ນັບແຕ່ວັນອອກຄຳສັ່ງ ຫຼື ຄຳຊີ້ຂາດ ຫຼື ວັນຮັບຊາບເປັນຕົ້ນໄປ.

ການຮີ້ພັນຄະດີແພ່ງກ່ຽວກັບເດັກ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມພາກທີ XV ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ.

ພາກທີ VIII

ການຕິດຕາມ, ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການປົນປົວເດັກ

ໝວດທີ 1

ການຕິດຕາມເດັກ

ມາດຕາ 98 ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຄອບຄົວ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ

ພໍ່, ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ, ອົງການປົກຄອງບ້ານ, ໜ່ວຍໄກ່ເກ້ຍຄະດີເດັກຂັ້ນບ້ານ, ໂຮງຮຽນ, ຕາໜ່າງປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອເດັກ, ຫ້ອງການຍຸຕິທຳເມືອງ, ເທດສະບານ ແລະ ໜ່ວຍງານອື່ນ ຂອງລັດທຸກຂັ້ນ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການຕິດຕາມ, ຊ່ວຍເຫຼືອ, ປະສານສົມທົບ ຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນ ເພື່ອສຶກສາອົບຮົມເດັກກະທຳຜິດ ຫຼື ເຄີຍໄດ້ກະທຳຜິດ ໃຫ້ກາຍເປັນຄົນດີໃນສັງຄົມ. ສ້າງ ເງື່ອນໄຂໃຫ້ເດັກໄດ້ຮັບການສຶກສາຂັ້ນພື້ນຖານ, ຝຶກວິຊາຊີບໃດໜຶ່ງຕາມຄວາມເໝາະສົມ ແລະ ໄດ້ ຮັບການເບິ່ງແຍງດູແລດ້ານສຸຂະພາບ.

ມາດຕາ 99 ການຕິດຕາມການປະພຶດຂອງເດັກກະທຳຜິດ

ພໍ່, ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ຮັບມອບໝາຍຕາມບົດບັນທຶກການໂກ່ເກ້ຍ ຫຼື ຄຳຕົກລົງຂອງສານໃຫ້ຕິດຕາມການປະພຶດຂອງເດັກກະທຳຜິດ ຕ້ອງປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:

1. ບັນທຶກປະຫວັດສ່ວນຕົວຂອງເດັກ;
2. ບັນທຶກການລາຍງານຕົວຂອງເດັກ, ການປະຕິບັດມາດຕະການທີ່ວາງໃສ່ເດັກ;
3. ສຶກສາອົບຮົມ, ແນະນຳ, ຕັກເຕືອນ ໃຫ້ເດັກເຄົາລົບ ແລະ ປະຕິບັດລະບຽບກົດໝາຍ;
4. ບັນທຶກການປ່ຽນແປງພຶດຕິກຳ, ຄວາມຮູ້ສຶກ ແລະ ການຂໍຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອຂອງເດັກ;
5. ລາຍງານຜົນຂອງການຕິດຕາມເດັກ ໃຫ້ອົງການປົກຄອງບ້ານ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເປັນປົກກະຕິ.

ໝວດທີ 2

ການຝຶກອົບຮົມເດັກກະທຳຜິດ

ມາດຕາ 100 ການຝຶກອົບຮົມເດັກກະທຳຜິດ

ການຝຶກອົບຮົມເດັກກະທຳຜິດ ແມ່ນ ການນຳໃຊ້ມາດຕະການຕໍ່ເດັກ ດ້ວຍວິທີການສຶກສາອົບຮົມ ແນວຄິດ ແລະ ການກະທຳ ລວມທັງການຝຶກວິຊາຊີບ ໂດຍຜ່ານສູນຝຶກອົບຮົມສຳລັບເດັກກະທຳຜິດ.

ເດັກກະທຳຜິດ ຫຼື ເດັກທີ່ຖືກສານຕັດສິນລົງໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ຈະຖືກສົ່ງເຂົ້າສູນຝຶກອົບຮົມ ສຳລັບເດັກກະທຳຜິດ.

ມາດຕາ 101 ສູນຝຶກອົບຮົມສຳລັບເດັກກະທຳຜິດ

ສູນຝຶກອົບຮົມສຳລັບເດັກກະທຳຜິດ ແມ່ນ ສະຖານທີ່ດັດສ້າງເດັກກະທຳຜິດ ຕາມຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາຂອງສານ ທັງແມ່ນສູນສຳລັບສຶກສາອົບຮົມແນວຄິດ ແລະ ການກະທຳຂອງເດັກລວມທັງການຝຶກວິຊາຊີບ ເພື່ອໃຫ້ເດັກກາຍເປັນຄົນດີຂອງສັງຄົມ.

ສູນຝຶກອົບຮົມສຳລັບເດັກກະທຳຜິດ ມີ ຢູ່ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ສູນກາງ ຊຶ່ງຢູ່ພາຍໃຕ້ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງກະຊວງປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ.

ງົບປະມານຮັບໃຊ້ການເຄື່ອນໄຫວ ຂອງສູນຝຶກອົບຮົມເດັກກະທຳຜິດ ໄດ້ມາຈາກງົບປະມານຂອງລັດ, ການປະກອບສ່ວນຂອງບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.

ມາດຕາ 102 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງສູນຝຶກອົບຮົມສຳລັບເດັກກະທຳຜິດ

ສູນຝຶກອົບຮົມສຳລັບເດັກກະທຳຜິດ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ສຶກສາອົບຮົມແນວຄິດ, ຄຸນສົມບັດ, ໃຫ້ການສຶກສາຮຳຮຽນ, ຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບ ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ເດັກເປັນຄົນດີ ແລະ ສາມາດກັບຄືນເຂົ້າສູ່ສັງຄົມ;
2. ມີການເຄື່ອນໄຫວ ດ້ານກິລາ ແລະ ສິນລະປະວັນນະຄະດີ ເພື່ອພັດທະນາທາງ ດ້ານຮ່າງກາຍ ແລະ ຈິດໃຈຂອງເດັກ;
3. ຈັດຕັ້ງການອອກແຮງງານ ຕາມຄວາມເໝາະສົມ ກັບອາຍຸຂອງເດັກ;
4. ໃຫ້ຄຳປຶກສາ ແລະ ຮັບຟັງຄຳຄິດຄຳເຫັນຂອງເດັກ;
5. ພົວພັນ, ຮ່ວມມື ແລະ ປະສານສົມທົບກັບອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນການ ເຄື່ອນໄຫວປະຕິບັດໜ້າທີ່ວຽກງານຂອງຕົນ;
6. ລາຍງານຜົນການປະພຶດຂອງເດັກ ໃຫ້ຂັ້ນເທິງຂອງຕົນ ແລະ ອົງການໄອຍະການ ປະຊາຊົນເປັນປົກກະຕິ;
7. ປະຕິບັດ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ. ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງສູນຝຶກອົບຮົມເດັກກະທຳຜິດ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະ ບຽບການຕ່າງໆ.

ມາດຕາ 103 ສິດ ຂອງເດັກກະທຳຜິດ ໃນສູນຝຶກອົບຮົມ

ເດັກກະທຳຜິດທີ່ຖືກສົ່ງເຂົ້າສູນຝຶກອົບຮົມ ມີ ສິດ ດັ່ງນີ້ :

1. ມີບ່ອນພັກເຊົາ ແລະ ໄດ້ຮັບອາຫານຢ່າງເໝາະສົມ;
2. ໄດ້ຮັບເຄື່ອງນຸ່ງຢ່າງເໝາະສົມ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບສະພາບອາກາດ;
3. ໄດ້ຮັບການບໍລິການດ້ານສາທາລະນະສຸກ, ການສຶກສາ ແລະ ຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບ;
4. ໄດ້ຫຼິ້ນກິລາ, ສິນລະປະ ແລະ ພັກຜ່ອນຕາມລະບຽບການ;
5. ໄດ້ພົບພໍ່ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ, ຜູ້ປົກປ້ອງ, ຍາດພີ່ນ້ອງ ແລະ ໝູ່ເພື່ອນ;
6. ໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ເປັນປະໂຫຍດສຳລັບເດັກ;
7. ໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງຈາກການທາລຸນທຸກຮູບແບບ, ການສວຍໃຊ້, ການປະລະ ແລະ ການລົງວິໄນທີ່ບໍ່ເໝາະສົມ;
8. ສະເໜີຄຳຄິດຄຳເຫັນ;
9. ມີສິດອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 104 ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງເດັກໃນສູນຝຶກອົບຮົມ

ເດັກໃນສູນຝຶກອົບຮົມ ມີ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ດັ່ງນີ້:

1. ເຄົາລົບ ແລະ ປະຕິບັດລະບຽບພາຍໃນຂອງສູນຝຶກອົບຮົມ;

2. ຝຶກຝົນຕົນເອງໃຫ້ກາຍເປັນເດັກທີ່ດີ;
3. ສຶກສາຮຳຮຽນ, ອອກແຮງງານ ແລະ ຝຶກວິຊາຊີບ;
4. ເຄົາລົບ, ນັບຖືສິດຂອງບຸກຄົນອື່ນ ແລະ ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນ;
5. ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບພາຍໃນຂອງສູນຝຶກອົບຮົມ.

ມາດຕາ 105 ການໂຍກຍ້າຍເດັກກະທຳຜິດ

ການໂຍກຍ້າຍເດັກກະທຳຜິດຈາກສູນຝຶກອົບຮົມສຳລັບເດັກກະທຳຜິດໃດໜຶ່ງ ໄປສູ່ສູນຝຶກອົບຮົມອື່ນ ຕ້ອງມີຄຳຮ້ອງຂໍເປັນລາຍລັກອັກສອນຂອງ ພໍ່ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງ ໂດຍຜ່ານຄະນະຮັບຜິດຊອບສູນ ເພື່ອພິຈາລະນາພາຍໃນກຳນົດເວລາ ຫ້າວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງຂໍເປັນຕົ້ນໄປ ແລ້ວສະເໜີຕໍ່ກອງບັນຊາການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແຂວງ, ນະຄອນ ບ່ອນສູນຕັ້ງຢູ່ພິຈາລະນາ ພາຍໃນກຳນົດ ເຈັດວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບ ຄຳສະເໜີເປັນຕົ້ນໄປ ແລ້ວ ຈຶ່ງລາຍງານຕໍ່ກະຊວງປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ.

ເມື່ອກອງບັນຊາການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແຂວງ, ນະຄອນ ໄດ້ຕົກລົງເຫັນດີໃຫ້ໂຍກຍ້າຍເດັກກະທຳຜິດແລ້ວ ສູນ ຝຶກອົບຮົມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕ້ອງໄດ້ເຮັດບົດບັນທຶກກ່ຽວກັບຊີວະປະຫວັດ, ສຸຂະພາບ, ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ບັນຫາອື່ນ ແລ້ວສົ່ງໃຫ້ສູນຝຶກອົບຮົມ ບ່ອນຈະຮັບເອົາເດັກກະທຳຜິດ. ສຳລັບວັດຖຸສິ່ງຂອງ ສ່ວນຕົວ ຕ້ອງມອບໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວ.

ຖ້າວ່າເດັກຢູ່ສູນຝຶກອົບຮົມເດັກກະທຳຜິດຫາກບັນລຸນິຕິພາວະແລ້ວ ແຕ່ຜູ້ກ່ຽວຍັງຕ້ອງໄດ້ສືບຕໍ່ປະຕິບັດໂທດຢ່າງໜ້ອຍ ສາມປີ ໃຫ້ໂຍກຍ້າຍໄປປະຕິບັດໂທດຢູ່ຄ້າຍດັດສ້າງສຳລັບນັກໂທດທົ່ວໄປ.

ໃນການໂຍກຍ້າຍເດັກກະທຳຜິດ ຕ້ອງລາຍງານໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນບ່ອນສູນຝຶກອົບຮົມຕັ້ງຢູ່ ເພື່ອຕິດຕາມກວດກາ.

ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການໂຍກຍ້າຍເດັກກະທຳຜິດ ຕາມການຮ້ອງຂໍນັ້ນ ໃຫ້ຜູ້ຮ້ອງຂໍເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບ. ສ່ວນການໂຍກຍ້າຍໂດຍໜ້າທີ່ນັ້ນ ໃຫ້ລັດເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບ.

ມາດຕາ 106 ການປ່ອຍຕົວເດັກກ່ອນກຳນົດໂດຍມີເງື່ອນໄຂ

ການປ່ອຍຕົວເດັກກ່ອນກຳນົດໂດຍມີເງື່ອນໄຂ ສາມາດປະຕິບັດໄດ້ໃນກໍລະນີ ດັ່ງນີ້:

1. ເດັກ ມີຄວາມກ້າວໜ້າ, ໄດ້ຝຶກຝົນຫຼໍ່ຫຼອມຕົນເອງ, ເປັນແບບຢ່າງທີ່ດີ ໃນການອອກແຮງງານ ແລະ ການປະຕິບັດລະບຽບພາຍໃນຂອງສູນຝຶກອົບຮົມ;

2. ເດັກ ໄດ້ມີການປ່ຽນແປງທາງດ້ານທັດສະນະແນວຄິດ ແລະ ມີຄວາມຮູ້ສຶກກິນແໜງ ຕໍ່ການກະທຳທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຂອງຕົນໃນໄລຍະຜ່ານມາ;

3. ເດັກໄດ້ປະຕິບັດໂທດ ຕາມຄຳຕັດສິນຂອງສານ ຢ່າງໜ້ອຍເຄິ່ງໜຶ່ງ ເວັ້ນເສ້ຍແຕ່ ເດັກໄດ້ກະທຳຜິດໃນສະຖານ ບໍ່ເຂັດຫຼາຍ ແລະ ເປັນອາຈິນ.

ໃນການປ່ອຍຕົວເດັກກ່ອນກຳນົດຕາມກໍລະນີເທິງນີ້ ສູນຝຶກອົບຮົມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕ້ອງສະເໜີ ຜ່ານກອງບັນຊາການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບແຂວງ, ນະຄອນ ບ່ອນສູນຕັ້ງຢູ່ ພິຈາລະນາ ແລ້ວສະ ເໜີຕໍ່ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ຖະແຫຼງໃຫ້ສານພິຈາລະນາຕັດສິນ.

ໝວດທີ 3 ການປິ່ນປົວເດັກກະທຳຜິດ

ມາດຕາ 107 ການປິ່ນປົວເດັກກະທຳຜິດ

ໃນທຸກຂັ້ນຕອນຂອງການດຳເນີນຄະດີ ຖ້າຫາກເດັກຖືກກັກຂັງ ຫຼື ເດັກຢູ່ໃນສູນຝຶກອົບ ຮົມສຳລັບເດັກ ມີອາການເຈັບປ່ວຍ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ ພໍ່ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຕ້ອງທຳການປິ່ນປົວຢ່າງຮີບດ່ວນ. ໃນກໍລະນີແພດປະຈຳສະຖານທີ່ກັກຂັງ ຫຼື ສູນຝຶກອົບຮົມ ສຳລັບເດັກ ບໍ່ສາມາດປິ່ນປົວໄດ້ ກໍຕ້ອງສົ່ງເດັກໄປປິ່ນປົວຢູ່ໂຮງໝໍ ຫຼື ສະຖານທີ່ປິ່ນປົວສະເພາະ.

ມາດຕາ 108 ການອະນຸຍາດສົ່ງເດັກໄປປິ່ນປົວ

ໃນເວລາດຳເນີນຄະດີ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ, ປະທານສານເດັກ, ຫົວໜ້າ ຄະນະສານເດັກ ມີສິດອະນຸຍາດໃຫ້ເດັກທີ່ເຈັບປ່ວຍນັ້ນໄປປິ່ນປົວຕາມການສະເໜີຂອງ ຫົວໜ້າສະ ຖານທີ່ກັກຂັງເດັກ ຫຼື ຫົວໜ້າສູນຝຶກອົບຮົມສຳລັບເດັກກະທຳຜິດ.

ໃນກໍລະນີເດັກກະທຳຜິດ ຫາກໄດ້ເຈັບເປັນຢ່າງກະທັນຫັນ ຫົວໜ້າສະຖານທີ່ກັກຂັງເດັກ ຫຼື ຫົວໜ້າສູນຝຶກອົບຮົມສຳລັບເດັກກະທຳຜິດ ສາມາດອະນຸຍາດໃຫ້ນຳເດັກໄປປິ່ນປົວ ແຕ່ຕ້ອງລາຍ ງານໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ຫຼື ປະທານສານເດັກ ຫຼື ຫົວໜ້າຄະນະສານເດັກພາຍ ໃນກຳນົດ ຊາວສີ່ຊົ່ວໂມງ ເພື່ອຕິດຕາມກວດກາ.

ພາຍຫຼັງປິ່ນປົວດີແລ້ວ ໃຫ້ນຳເດັກມາດຳເນີນຄະດີ ຫຼື ສືບຕໍ່ຝຶກອົບຮົມ.

ກຳນົດເວລາຂອງການປິ່ນປົວ ໃຫ້ນັບເຂົ້າໃນກຳນົດເວລາຂອງການກັກຂັງ ຫຼື ການຝຶກອົບ ຮົມ.

ມາດຕາ 109 ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປ້ອງກັນ ເດັກທີ່ຖືກສົ່ງໄປປິ່ນປົວ

ເດັກກະທຳຜິດ ທີ່ຖືກກັກຂັງ ຫຼື ຢູ່ໃນສູນຝຶກອົບຮົມສຳລັບເດັກກະທຳຜິດ ຫາກເຈັບເປັນ ຕ້ອງຖືກສົ່ງໄປປິ່ນປົວຢູ່ໂຮງໝໍ ຫຼື ສະຖານທີ່ປິ່ນປົວສະເພາະຂອງລັດເທົ່ານັ້ນ.

ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປ້ອງກັນ ເດັກທີ່ຖືກສົ່ງໄປປິ່ນປົວ ຕ້ອງຢູ່ພາຍໃຕ້ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ຕຳຫຼວດປະຈຳສະຖານທີ່ກັກຂັງ ຫຼື ສູນຝຶກອົບຮົມສຳລັບເດັກກະທຳຜິດ.

ມາດຕາ 110 ການເສັຍຊີວິດຂອງເດັກກະທຳຜິດ

ໃນກໍລະນີເດັກກະທຳຜິດ ທີ່ກຳລັງຖືກດຳເນີນຄະດີ ແລະ ຖືກກັກຂັງ ຫຼື ກຳລັງຝຶກອົບຮົມ ຫາກໄດ້ເສັຍຊີວິດ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ພໍ່ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ຖ້າເດັກຫາກເປັນ ຄົນຕ່າງປະເທດ ກໍໃຫ້ແຈ້ງຕໍ່ສະຖານກົງສູນ ຫຼື ສະຖານທູດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນທັນໃດ.

ໃນການເສັຍຊີວິດຂອງເດັກ ຕ້ອງໄດ້ທຳການພິສູດຫາສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ເດັກເສັຍຊີວິດ. ໃນກໍລະນີຍັງມີການສົງໄສ ພໍ່ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ມີສິດສະເໜີໃຫ້ພິສູດຄືນ ໃໝ່ກໍໄດ້.

ພາກທີ IX

ການຮ່ວມມືສາກົນກ່ຽວກັບການດຳເນີນຄະດີເດັກ

ມາດຕາ 111 ການຮ່ວມມືສາກົນ ກ່ຽວກັບການດຳເນີນຄະດີເດັກ

ການຮ່ວມມືສາກົນກ່ຽວກັບການດຳເນີນຄະດີເດັກ ໃຫ້ປະຕິບັດບົນຫຼັກການເຄົາລົບຄວາມ ເປັນເອກະລາດ, ອະທິປະໄຕ, ຜົນແຜ່ນດິນອັນຄົບຖ້ວນຂອງກັນ ແລະ ກັນ, ສະເໝີພາບ, ຕ່າງຝ່າຍ ຕ່າງໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ ບົນພື້ນຖານສັນຍາສາກົນ ຫຼື ສັນທິສັນຍາ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍຂອງ ສປປ ລາວ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ ສປປ ລາວ ບໍ່ທັນໄດ້ເຊັນສັນຍາສາກົນ ຫຼື ບໍ່ທັນໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມເປັນພາຄີໃນ ສັນທິສັນຍາ ໃຫ້ດຳເນີນຕາມຫຼັກການຮ່ວມມືຊ່ວຍເຫຼືອຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນ ແຕ່ບໍ່ໃຫ້ຂັດກັບລັດຖະທຳ ມະນູນ ແລະ ກົດໝາຍຂອງ ສປປ ລາວ.

ມາດຕາ 112 ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານຍຸຕິທຳເດັກ

ໃນການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານຍຸຕິທຳເດັກ ອົງການທີ່ມີສິດອຳນາດໃນການດຳເນີນຄະດີເດັກ ຂອງ ສປປ ລາວ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມສັນທິສັນຍາ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ ແລະ ຕ້ອງໃຫ້ສອດ ຄ່ອງກັບກົດໝາຍຂອງ ສປປ ລາວ.

ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານຍຸຕິທຳເດັກ ແນໃສ່ການສົ່ງຜູ້ຮ້າຍຂ້າມແດນ, ການໂອນຕົວເດັກ ກະທຳຜິດ, ການຍົດ ຫຼື ການອາຍັດຊັບຂອງ ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ, ການສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ

ກ່ຽວກັບເດັກກະທຳຜິດ ແລະ ວັດຖຸສິ່ງຂອງທີ່ພົວພັນກັບຄະດີ, ການປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ ແລະ ການຮ່ວມມືຕ້ານອາຊະຍາກຳອື່ນກ່ຽວກັບເດັກ.

ມາດຕາ 113 ການປະຕິເສດການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານຍຸຕິທຳເດັກ

ອົງການທີ່ມີສິດອຳນາດ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ກ່ຽວກັບເດັກ ຂອງ ສປປ ລາວ ອາດຈະປະຕິເສດການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານຍຸຕິທຳເດັກ ໃນກໍລະນີ ດັ່ງນີ້:

1. ການສະເໜີຂໍການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານຍຸຕິທຳ ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບສົນທິສັນຍາທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ ແລະ ກົດໝາຍຂອງ ສປປ ລາວ;
2. ການປະຕິບັດການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານຍຸຕິທຳ ຈະເປັນຜົນກະທົບ ຕໍ່ອະທິປະໄຕ, ຄວາມສະຫງົບ, ຄວາມໝັ້ນຄົງຂອງຊາດ ຫຼື ຜົນປະໂຫຍດອັນສຳຄັນຂອງ ສປປ ລາວ.

ມາດຕາ 114 ການຮັບຮູ້ຄຳຕັດສິນທາງແພ່ງຂອງສານຕ່າງປະເທດ

ສປປ ລາວ ຮັບຮູ້ ແລະ ປະຕິບັດຄຳຕັດສິນທາງແພ່ງກ່ຽວກັບເດັກຂອງສານຕ່າງປະເທດ ໂດຍຜ່ານສະຖານທູດ, ກົງສູນ ຫຼື ອົງການຜູ້ຕາງໜ້າ ຂອງ ສປປ ລາວ ຢູ່ຕ່າງປະເທດ ແລະ ໄດ້ແປ ເປັນພາສາລາວແລ້ວ.

ການຮ້ອງຂໍ, ການພິຈາລະນາໃຫ້ຮັບຮູ້ ຄຳຕັດສິນທາງແພ່ງຂອງສານຕ່າງປະເທດ ແລະ ການດຳເນີນຄະດີ ລະຫວ່າງປະເທດ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ.

ພາກທີ X

ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາວຽກງານຄະດີເດັກ

ມາດຕາ 115 ອົງການຄຸ້ມຄອງ

ອົງການຄຸ້ມຄອງວຽກງານຄະດີເດັກ ປະກອບດ້ວຍ ກະຊວງຍຸຕິທຳ, ກະຊວງປ້ອງກັນ ຄວາມສະຫງົບ, ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ ແລະ ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ.

ກະຊວງຍຸຕິທຳ ຄຸ້ມຄອງໜ່ວຍໄກ່ເກ້ຍຄະດີເດັກຂັ້ນບ້ານ ແລະ ຫ້ອງການຍຸຕິທຳເມືອງ, ເທດສະບານ ໃນການແກ້ໄຂຄະດີເດັກ;

ກະຊວງປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ຄຸ້ມຄອງໜ່ວຍງານສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີເດັກ, ສະຖານທີ່ກັກຂັງ ແລະ ສູນຝຶກອົບຮົມສຳລັບເດັກກະທຳຜິດ;

ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ ຄຸ້ມຄອງໜ່ວຍງານໄອຍະການເດັກ ໃນການດຳເນີນ ຄະດີເດັກ.

ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ຄຸ້ມຄອງສານເດັກ ຫຼື ຄະນະສານເດັກ ໃນວຽກງານດຳເນີນຄະດີເດັກ.

ມາດຕາ 116 ອົງການກວດກາວຽກງານຄະດີເດັກ

ອົງການກວດກາວຽກງານຄະດີເດັກ ແມ່ນ ອົງການດຽວກັນກັບ ອົງການຄຸ້ມຄອງຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 115 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້. ແຕ່ລະອົງການມີໜ້າທີ່ກວດກາ ການປະຕິບັດວຽກງານຕາມຂະແໜງການຂອງຕົນ. ສຳລັບອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ ນອກຈາກການຕິດຕາມກວດກາຕາມສາຍຕັ້ງແລ້ວ ຍັງມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ປະຕິບັດ ຕາມພາລະບົດບາດ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 117 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງອົງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາວຽກງານຄະດີເດັກ

ອົງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາ ວຽກງານຄະດີເດັກ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຕາມຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ ດັ່ງນີ້:

1. ວາງຍຸດທະສາດ, ນະໂຍບາຍ, ລະບຽບກົດໝາຍ ກ່ຽວກັບການດຳເນີນຄະດີເດັກ;
2. ໂຄສະນາ, ເຜີຍແຜ່ ແຜນນະໂຍບາຍ, ລະບຽບກົດໝາຍ ກ່ຽວກັບການດຳເນີນຄະດີເດັກ;
3. ບຳລຸງ, ສ້າງ, ຝຶກອົບຮົມ, ຍົກລະດັບ ພະນັກງານສະເພາະ ກ່ຽວກັບການດຳເນີນຄະດີເດັກ;
4. ຊີ້ນຳ, ຊຸກຍູ້, ຕິດຕາມ, ກວດກາ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນນະໂຍບາຍ, ລະບຽບກົດໝາຍ ກ່ຽວກັບວຽກງານຄະດີເດັກ;
5. ເກັບກຳສະຖິຕິ ແລະ ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຄະດີເດັກ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ;
6. ປະສານສົມທົບຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນ ຫຼື ກັບພາກສ່ວນອື່ນ ກ່ຽວກັບວຽກງານດຳເນີນຄະດີເດັກ;
7. ພົວພັນ, ຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ກ່ຽວກັບວຽກງານດຳເນີນຄະດີເດັກ;
8. ສະຫຼຸບ, ລາຍງານວຽກງານຄະດີເດັກ ໃຫ້ຂັ້ນເທິງຂອງຕົນຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
9. ປະຕິບັດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ.

ພາກທີ XI
ບົດບັນຍັດສຸດທ້າຍ

ມາດຕາ 118 ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ, ອົງການໄອຍະການ ປະຊາຊົນສູງສຸດ, ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ແລະ ອົງການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດ ໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 119 ຜົນສັກສິດ

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດ ນັບແຕ່ວັນ ປະທານປະເທດ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ໄດ້ອອກລັດຖະດຳລັດປະກາດໃຊ້ ແລະ ພາຍຫຼັງລົງໃນຈົດໝາຍເຫດ ທາງລັດຖະການ ສິບຫ້າວັນ.

ຂໍ້ກຳນົດ, ບົດບັນຍັດໃດທີ່ຂັດກັບກົດໝາຍສະບັບນີ້ ລ້ວນແຕ່ຖືກຍົກເລີກ.

ປະທານສະພາແຫ່ງຊາດ

ປານີ ຢາທິຕູ້